

BRENNER, ALF

Klokt å tokot uta Clas Alfrid Broman

1918

EOD - Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 12 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!

Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400- till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

- Få samma utseende och känsla som med originalet!
  - Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
  - *Sök:** Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
  - *Klipp & klistra:** Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).
- *Ej tillgängligt i varje e-bok.

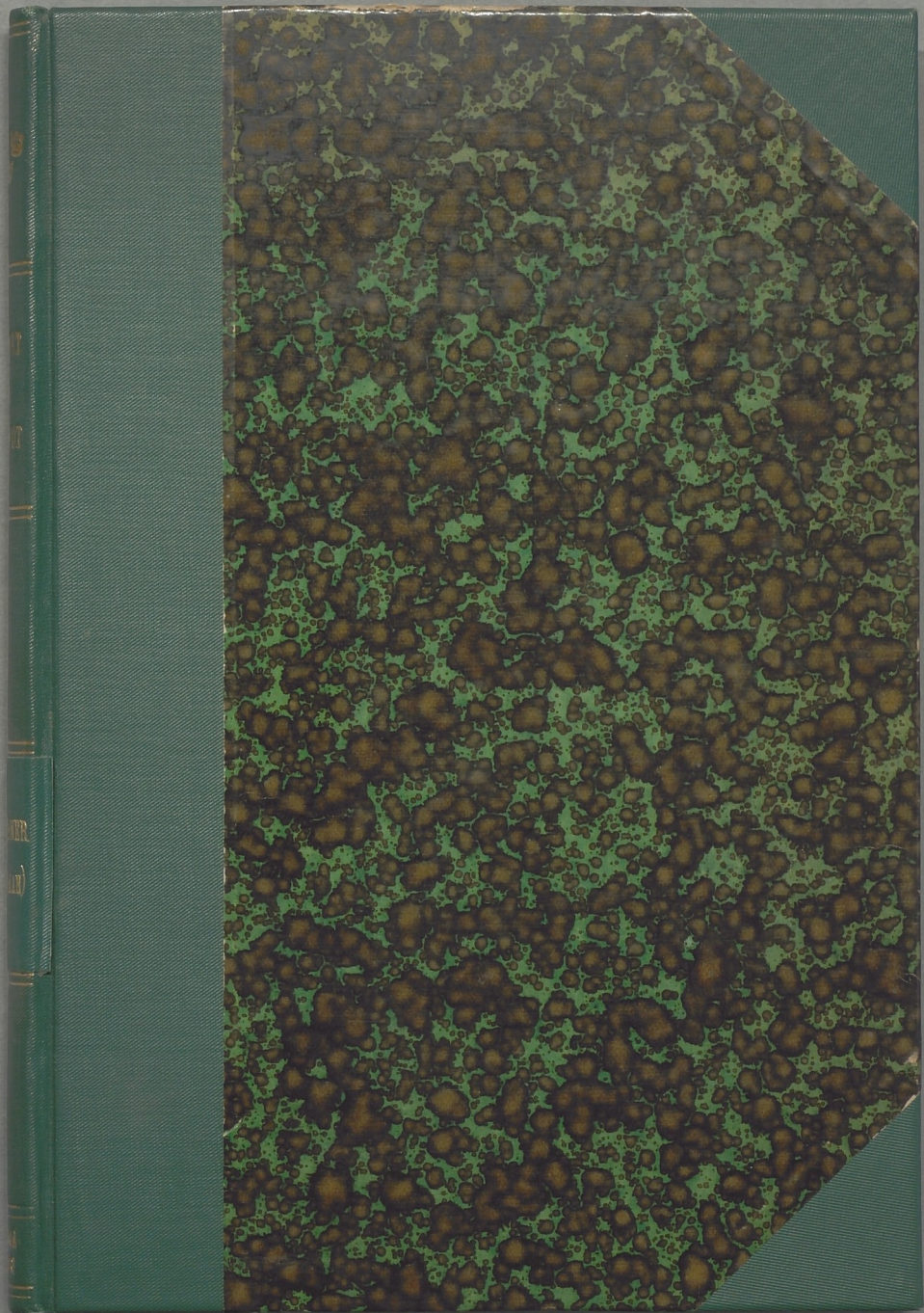
Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken.

- Villkor för användning: <https://books2ebooks.eu/csp/sv/nls/sv/agb.html>

Fler e-böcker

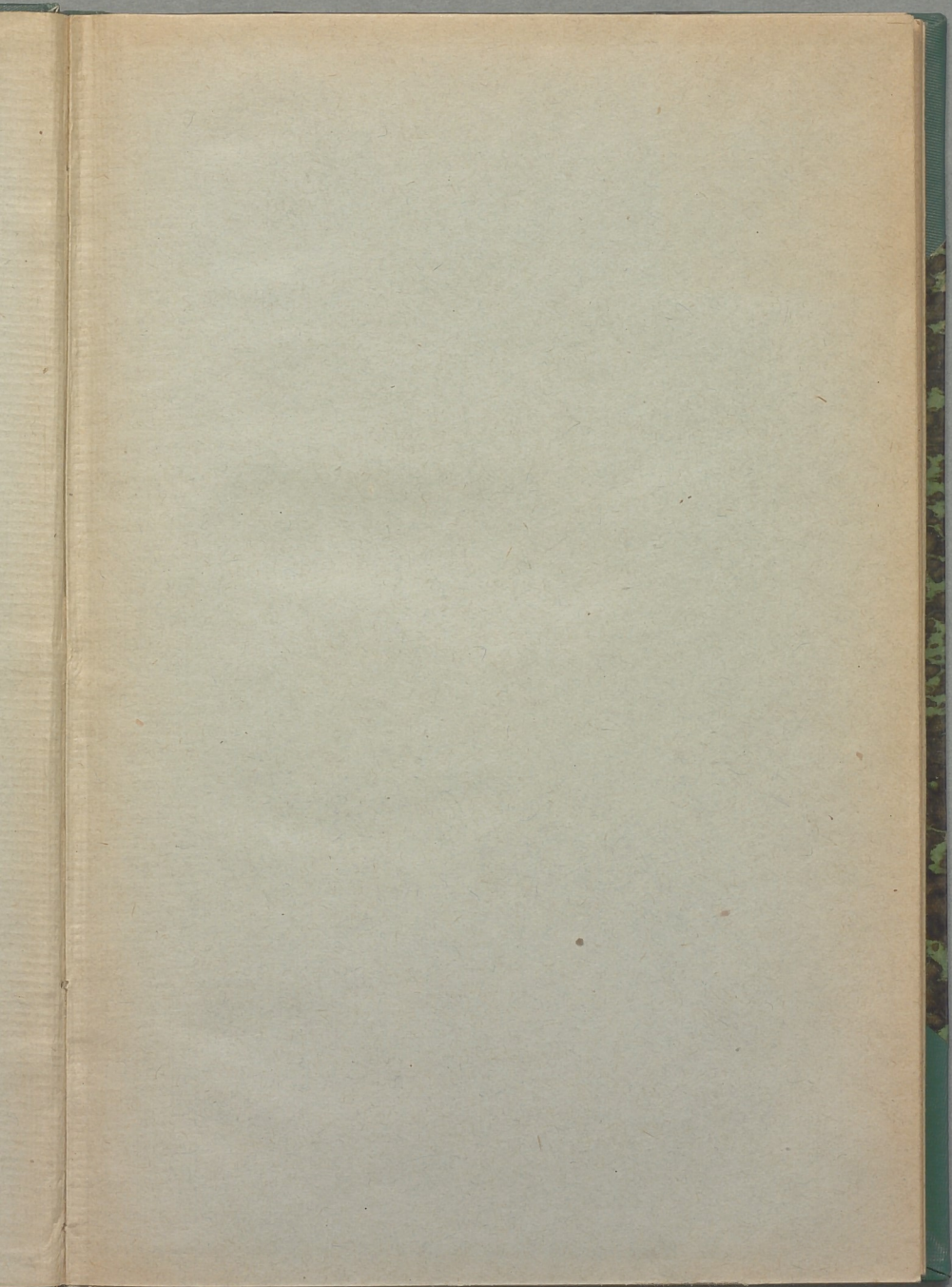
Redan nu erbjuder 40 bibliotek från 12 europeiska länder denna service. Sök böcker tillgängliga för den här tjänsten: <https://search.books2ebooks.eu>
Mer information finns tillgängliga via <https://books2ebooks.eu> boken.

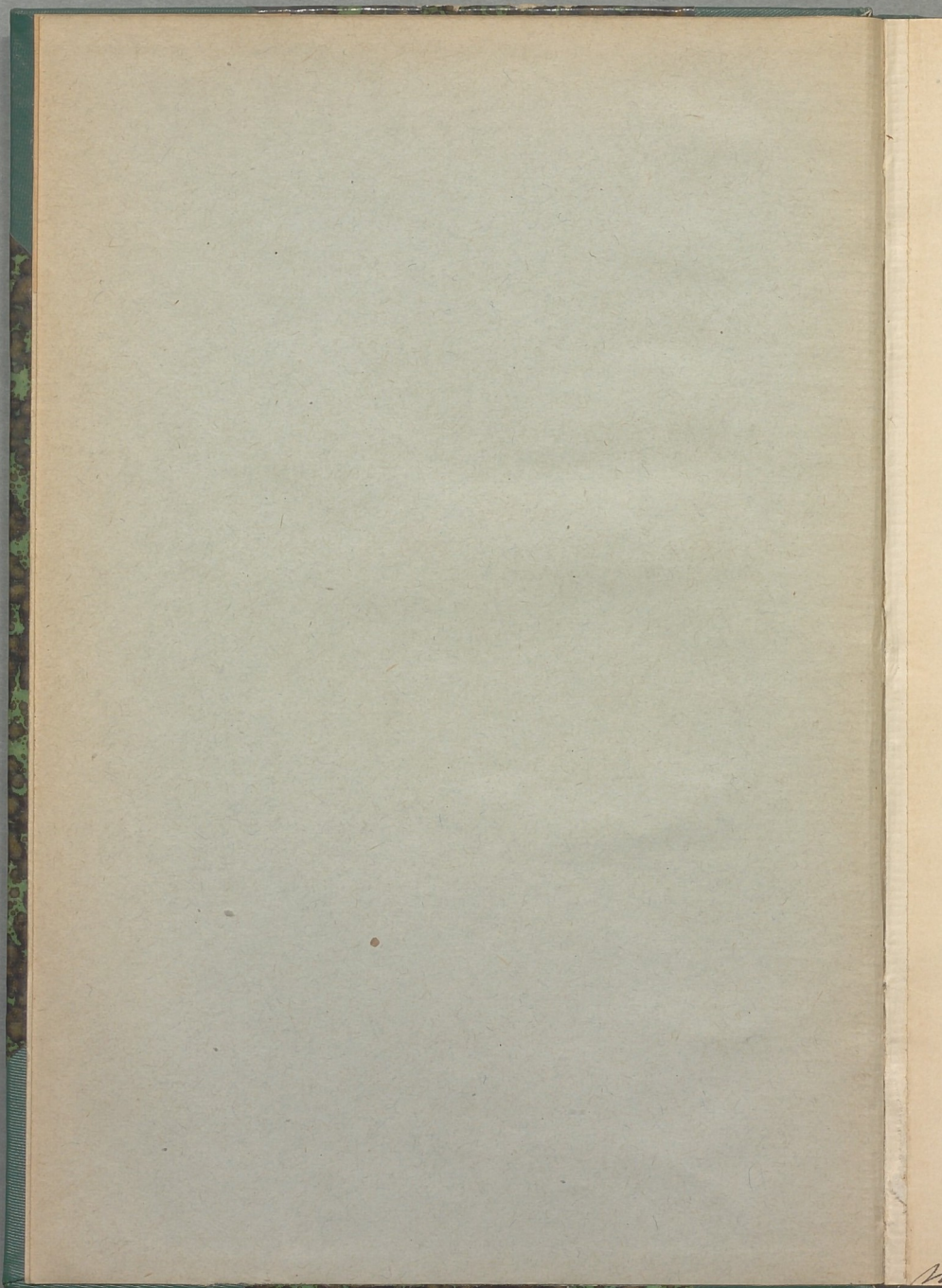

Kungl. Biblioteket
STOCKHOLM

Folklitt.....
Landsm.....
.....
.....

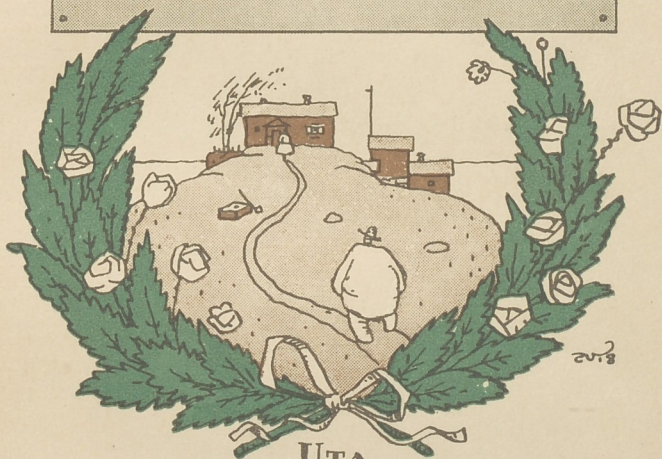
BRENNER, A.
—

Folkets
Landm.

KLOKT Å TOKOT

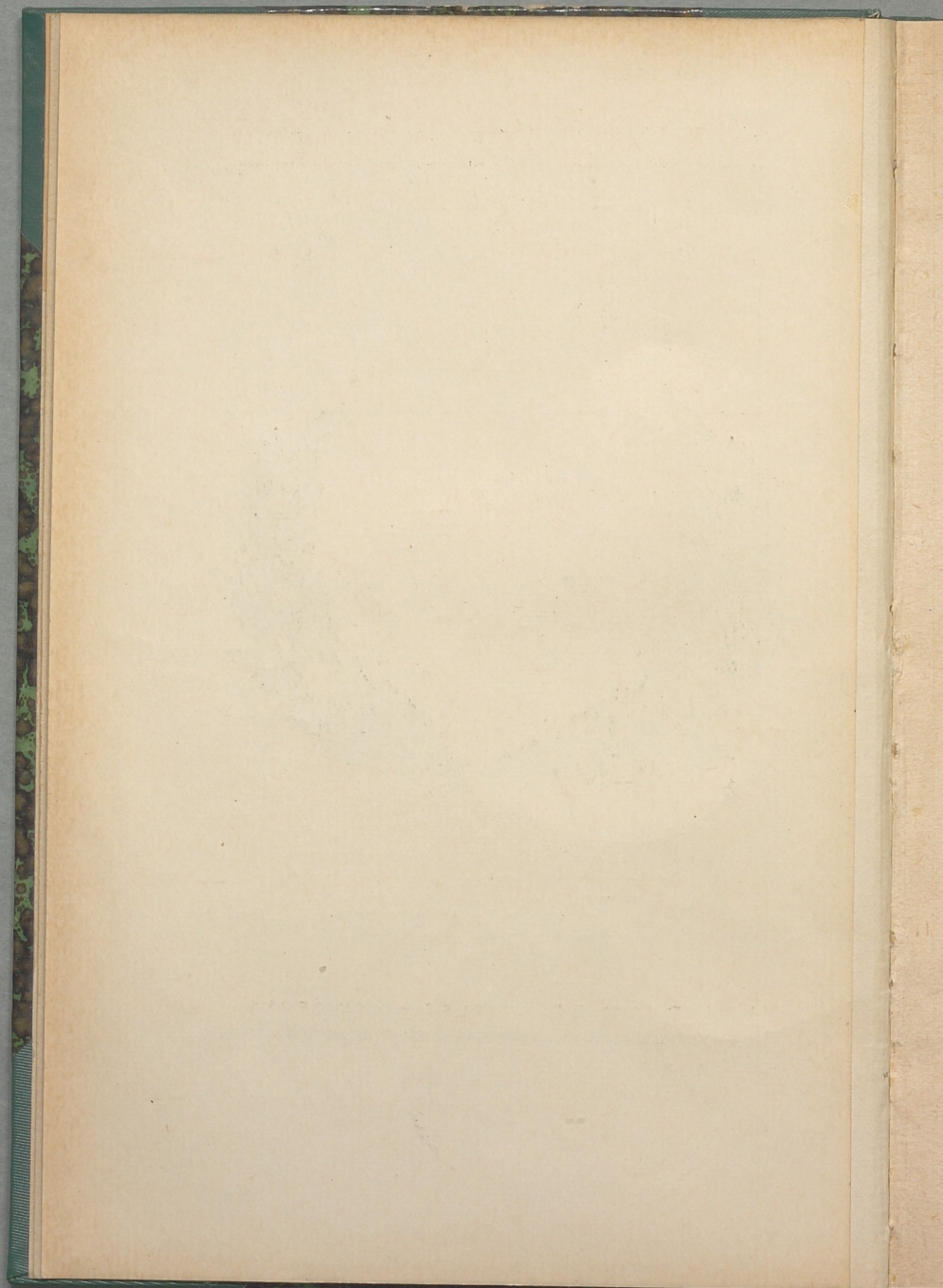
UTA
(CLAS ALFRID
BROMAN)

HOLGER SCHILDTS FÖRLAG HELSINGFORS-18

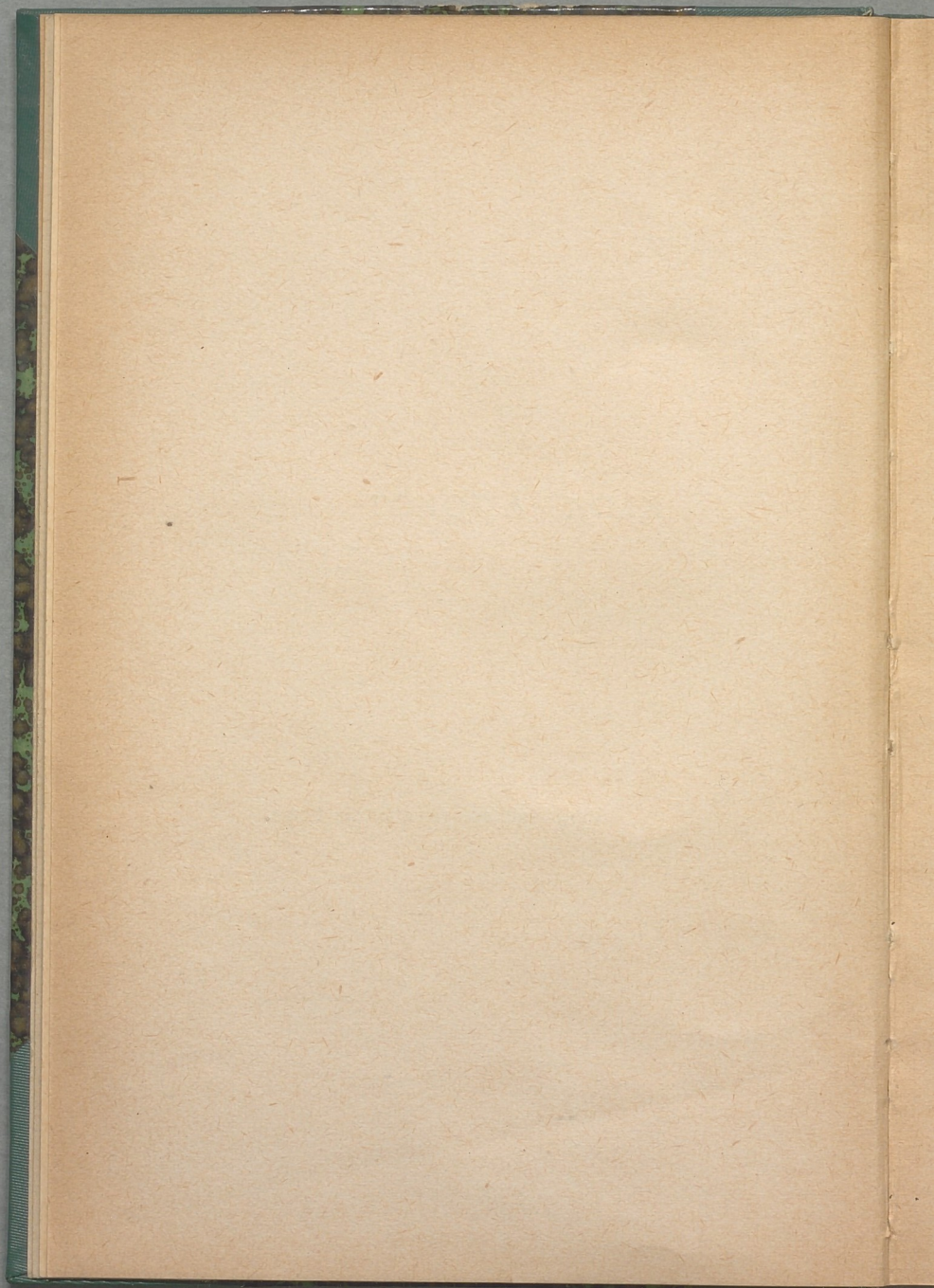

M. A.

KLOKT Å TOKOT

Varji fågel sjunger etter sin tungo.

KLOKT Å TOKOT

UTA

CLAS ALFRID BROMAN

= Brenner, Alf

HELSINGFORS
HOLGER SCHILDTS FÖRLAG

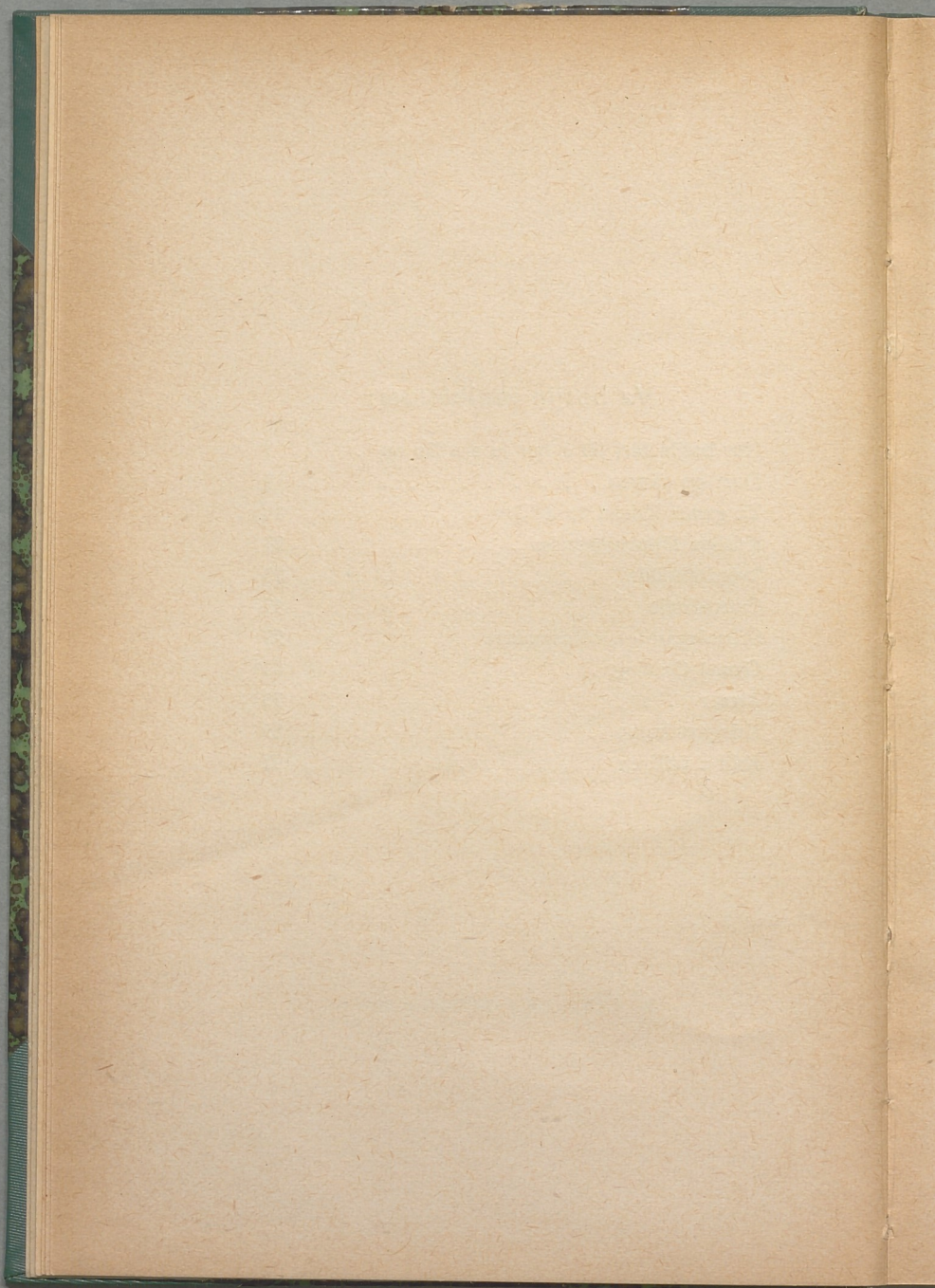

BORGÅ BOKTRYCKERI, BORGÅ 1918

Va botjin innihállder:

	Sid.
Hur botjin blei till å hur tu ska läs on	7
Dom go vänren	9
Tå gamel Kristin va å tjäna	19
Kristins förlovningsreiso	27
Lyördaskväldn	33
Grannsämjo	45
Sjålasörgare — kråkelmakare	53
Gamel Graning	63
Årmar	75
Kringvandraren	85
Kriji å fatiären	97

Hur botjin blei till å hur tu ska läs on.

E va på e vise, att ja a gåt å tyckt, att e ä biändlit, som e alder skrives tåko som folki talar. Alltin ska e skrivas så förbaiskade fint å it alder reint ut, som vi sär e. Sama sak ä e me allt, som dom skriver om. Dom skriver hur »vackert» e ä på lande, men ja ska säj er att tåko jer lansboen jämt å fan i. An ä å vil hyör om folki, som dom har e å som dom a havi e å it om hur stasboen komber hi ut å roar se. — Å bäst e va, tänkt ja: Ettersom injin ander jör e, så ä ja full ka ti å skriv ien tåkon bok, som folki vil ha.

Å här ä botjin nu!

E ä kansji lite tokoga historjor å kansji än tållogare ord, som ja a skrivi, men ja tycker, att när satjin ä på iett vis, så ä an

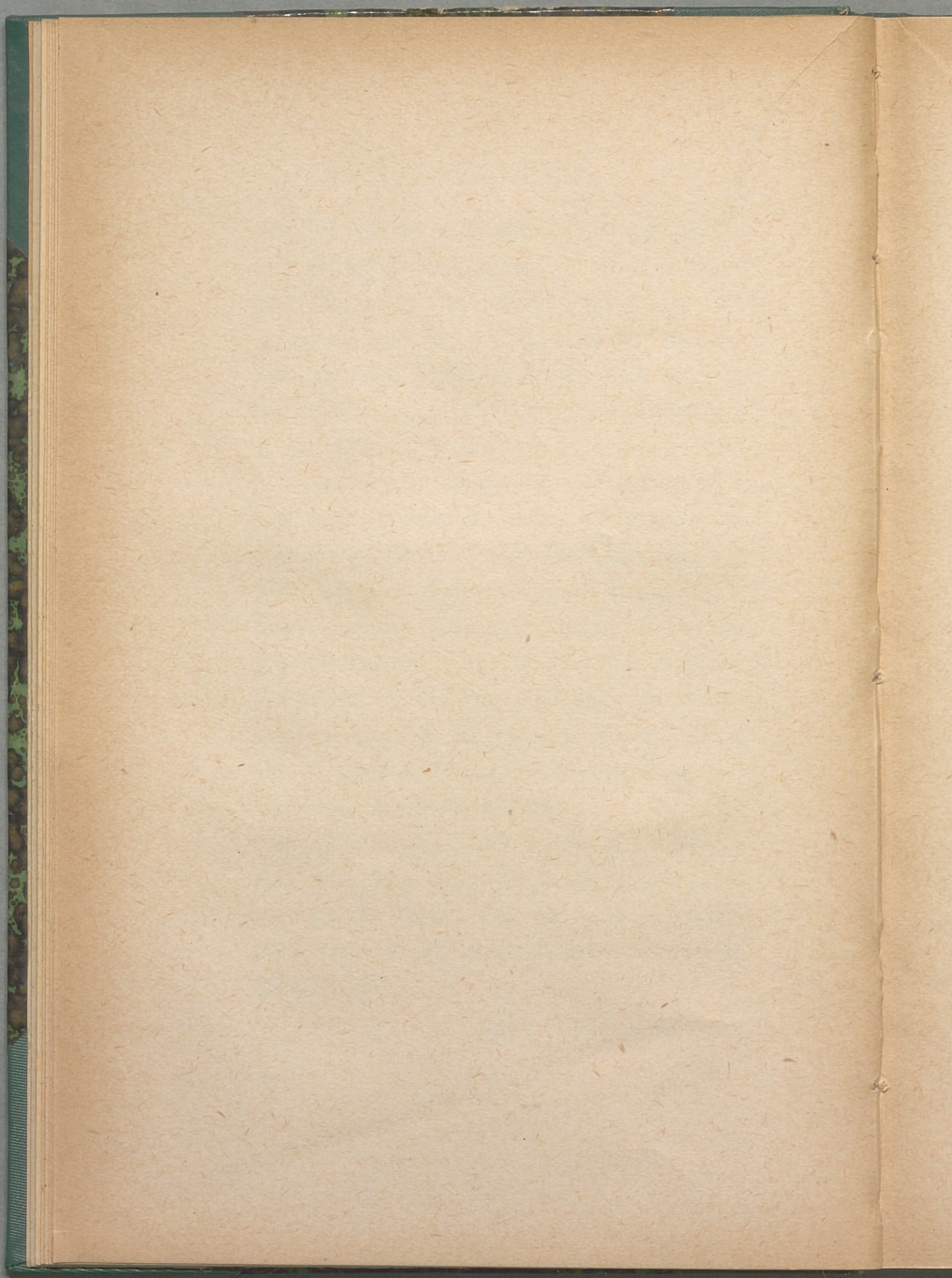
så, å it tränger man vänd e på ana. It för de, så mytjy kan ja medje, att ja a luji, å luji lite hålan till. Men injin tränger bli arger på me för de. Ja a it satt ut dom rätt nammen å tjänder an se å vil an it ta på se ien sak, så säj bara, att e ä lögen, å ja ska alder i värden bestrid e.

Å så ä e ien ander sak. Ja kan säj att e nok sväris i den här botjin. Å iblanda, sa Karisboen, kan e låfta svaveldåka om on. Men varin it rädda! E ä på e vise, att e finns gudaktit folk, som tänker på fän allt för jömnan, å e sär dom, att it ä någon synd. Men ja sku bara vil fråg: Va ä störr synd, ti tänk på fän bå bitti å seint eler ti säj ut namme hanses å alder tänk på an? Vem håle ä reinare invärtes?

Å så ti slute så vild ja säj, att tu int ska läs botjin å va finer, för e dåger it; kast on tå i un me sama. Läs on å säj ut ordren tåko som vi sär dom, å kansji tu har lite glädji å on.

Clas Alfrid Broman.

Dom go vänren

Sannbärjan add jyst vari å lagt ield i un.
Diegråji sto på bántjin me kamardörren.
Dejin add jäsa rei å när on smaka på an
tyckt on att an va surer å nu sku on bod
böri knåd.

Me sama som on sku ti å kavel opp
ärmliningana komd Sjyldan in ståkandes.

Sannbärjan å Sjyldan va bäggi táko där
gamla, utlevaga tjärngskryttor.

Sannbärjans gábbe blei dyöder ien vinter
i stockskojin. E va ien grover furustock,
som full på an å e va nu hanses olycko
eler kansji e va lycko å. Alder add Sann-
bär havi någo godagar me tjärngen sin. —
När Sannbärjan så att dom komd himm me
gábben å att an va dyöder jick on fram ti
an å så på an, knäft händren ihopa å sa:
»Gu sje lov, som sjilnan ga!» Så laga on

se in i styvun å börja rust kaffe åt dom, som add hänta himm Sannbär. När dom add först koppen drutjin, va e som tjärngen sku a ärhindra se någo. Bäst e va, va on å jick in i kamarn. Gåbben add dom lagt på sänjin. Sannbärjan va å tjänd på an me händren å grävd i fickona åt an. E va så att Sannbär hyörd ti dom, som när e va kallt ute vild ha någo varmt i magan. Tjärngen va å så etter om gåbben hennases hadd kvar någo brännvin, när stotjin full på an. I brystfickon hitta on flaskon å tär va meir som hälftn odrutji. Å nu sår folki att Linnholm å Ström, som add fört Sannbär himm, it add vari ka ti å far ti skojin meir den dajin. Dom add fåt lag himm se jinast väjin, bäst dom kund. Vinglot å taplot add e gåt för dom.

När tjärngen add fåt Sannbär i tjörkjordn, börja hon å si etter någon kar, som sku bo me on å jölp on med vedahyddji å tako där. It tränger man tänk någo tållo om on för de, för on va tå rei kringom åtati år.

Men e va lögen att on sku a fåt någon, fast on sku a sökt kringom hela soknen; nok viet alla ti akt se för Sannbärjan å hennas ilaka hyvu nok. Hur e nu va, så lova ändå gamel Sjyldn på Knikttorpe ti jölp on lite. Sannbärjan sku i ställe va å jölp till, när e va brådst hos Sjyldns.

Att e va ien fälloger akård, e förstår iett bån. Men när folki ä hamloga så ä dom. Alder va Sjyldn å jölpft Sannbärjan att on sku a vari nöjdder, men it tränger man tro att Sjyldan sku a välsina se att on fick för mytjy jölp uta Sannbärjan hälder it.

Som ja rei sa, komd Sjyldan jyst när Sannbärjan sku ti å knåd dejin. Kvälndn förut add Sjyldan vari å sökt konan i blåbäribaccan. Tär add on sit Sannbärjan som laga visplar, å e add blivi kråkel millan dom. Nu komd Sjyldan åter, å Sannbärjan vist it om grannasmöre sku försyök förson se eler om on var arger än.

»Go afton!» sa Sjyldan. On satt se på dörrbäntjin.

»Go afton åter!» svara Sannbärjan å iddes it vänd om se.

Så va tjärngana tysta ien stunn. Sannbärjan kavla opp ärmana å så ut ijinom fönstre. Sjyldan satt å fundera hur on sku få tale i gång.

»E va håle, va e blåser i da», tyckt on ti slute.

»E ska full bli rägen, e sir så rägendigt ut», svara den ander tjärngen.

Så va e åter tyst. Sjyldan satt å skrua se på bantjin å vist it va on sku säj. Bäst e va to on ien nål från hyvu å påta se i yöra. Så stryök on bort påron, som add fasna på nåln, me fingren å stack nåln tibakes i hyvu. Sannbärjan add fåt ärmana oppkavлага. Nu jick on ti mataskåpe å bryöt åt se ien bryöbit å stack an i mun. Så så on etter på diegkorse om dejin säkert add jäsa å så va on å börja knåd. — Nu add Sjyldan hitta på va on sku säj:

»Ska tu ha bryö i un i da än?»

»Säkert. E ä ju så hiett här inne å it

tänkt tu full att ja mitt i ien tåkon hita knådar
å bakar bryöe ien dajin å ander gräddar e.»

»He näi. Men ja tyckt e va så seint rei
att tu it sku hinn me e. Tu får jör, som
dom jord i Olsback Teira, när ja tjäna.»

»Tu va full tär sama tid som Sjöholms
Gusta?» Sannbärjan stack in e imillan Sjyl-
dans tale. När Sjyldan va unger add on
vari tokoger etter Gusta men it fåt an, å så
va on å to Sjyldn.

Sjyldan va it å bryd se om Sannbärjans
inpassé:

»Alder att dom sku a havi bryö från un
före fem om mårin. E va iett helckuna me
domses bakas. Pigona håld dom på ti ta
live å. It va e ti sov om nättren. Än baka
dom, å än va gäbben i ståkan å jick å råita.
Å därimillan, om man sku a fåt ro för ar-
biete, så va e omöjlit ti sov för dom mytjy
lyssen. Tär va lyss så införfaslit att man
it kund lev.»

»It tränger tu far ti Teira å sök lyss, nok
har tu å dom nämmare». Sannbärjan hyörd

att Sjyldan va å vild bli vän me on åter, men on kund it lägg bli ti je on för lyssen. Hela värden viet att Sjyldns har loppor å lyss meir som anat folk.

»A tu sit någo uta Strömbärs Lotta? Dom sär att e åter ska va på tok me on», börja Sjyldan på ny. E va som on it sku a hyört va Sannbärjan sa. »Ja va ti Kulla i aftost å tär va gamel Fina å tala om e, att on bistämt add sit e på on.»

»E va full fän e! E ä it så länji som on va me bån förr gångon. E ä full tridi nitn on har me Bisa dränjin tå. Men va sku man anat kun vänt se. Modron lär ska a vari riktit tokoger bara on så iett par kärabyxor å far hennas, Janne Strömbär, va ju omtalager i hela soknen.» Sannbärjan add glömt hela ilskona. E va som on riktit sku a komi i tagren. Bråt va e me dejin, men pannon mådis ändå på. On ba Sjyldan slå vatn i pannon, kaffe å sigoria fandes i skåpe, sokre va i astjin på kamarbole å lite kafemyölk add on lämna i stienfate,

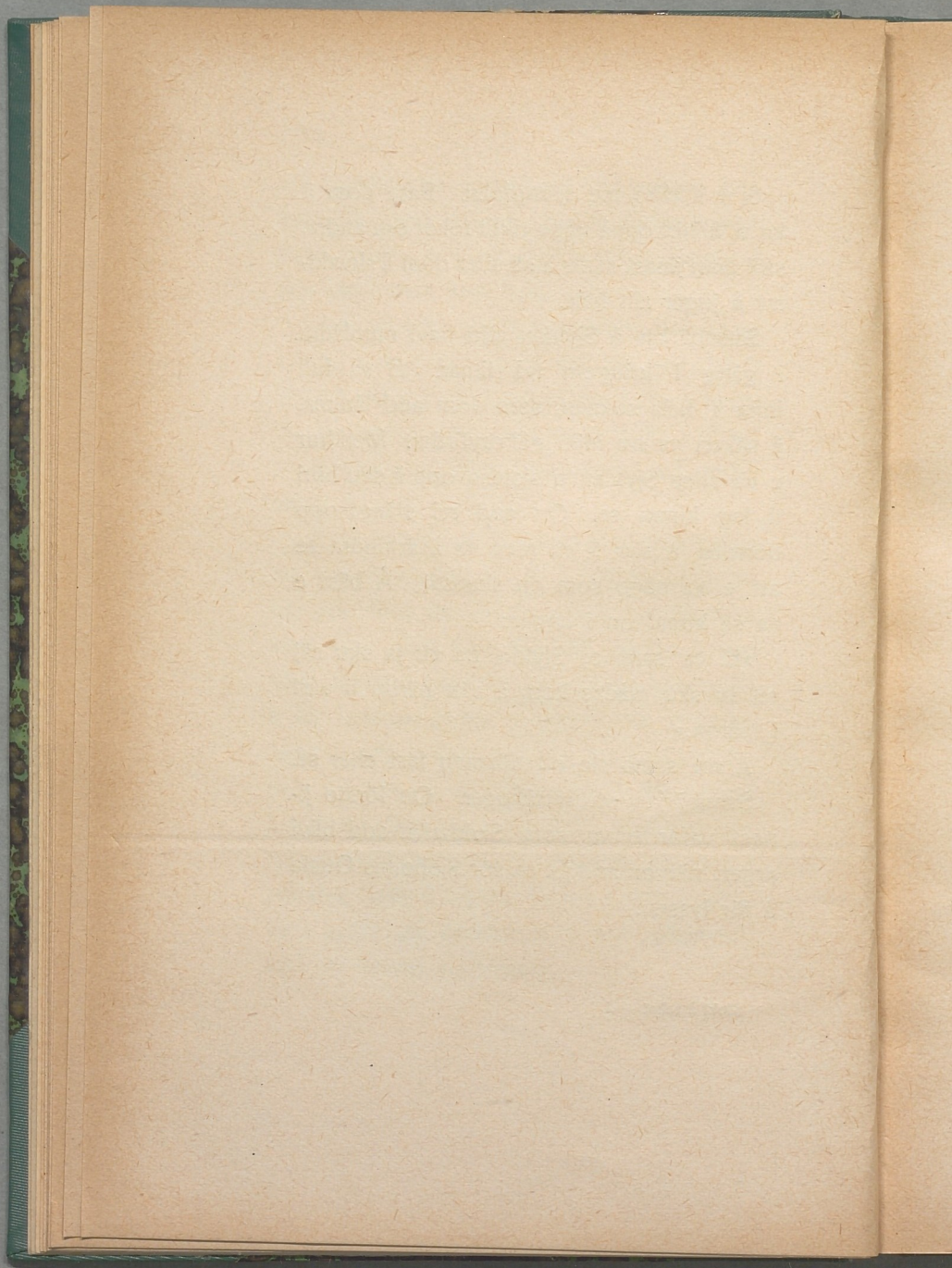
Si e ä tåko me tjärngfolki. Bara dom ä ka ti å hitt oppå någo riktit tokot om andra, så ä dom jinast sams å så siter dom å skvaldrar å juger allt håle.

Sannbärjan å Sjyldan add havi munlädre i gång i kringom två timar. E va full injin i hela soknen, som dom add lämna, å säkert va nu injin gål oryörder. Men hur e va stieg Sjyldan ti sistens opp å sku böri ti lag himm se. On add rei stängt opp dörrnen å sku ti gå men va å ärhindra se att e va någo som on sku säj. Å bäst e va så komd on i hågd e:

»E va sant e; Sjyldn ba att ja sku säj att tu sku mådas kom å sätt päron ti vårt i måron.»

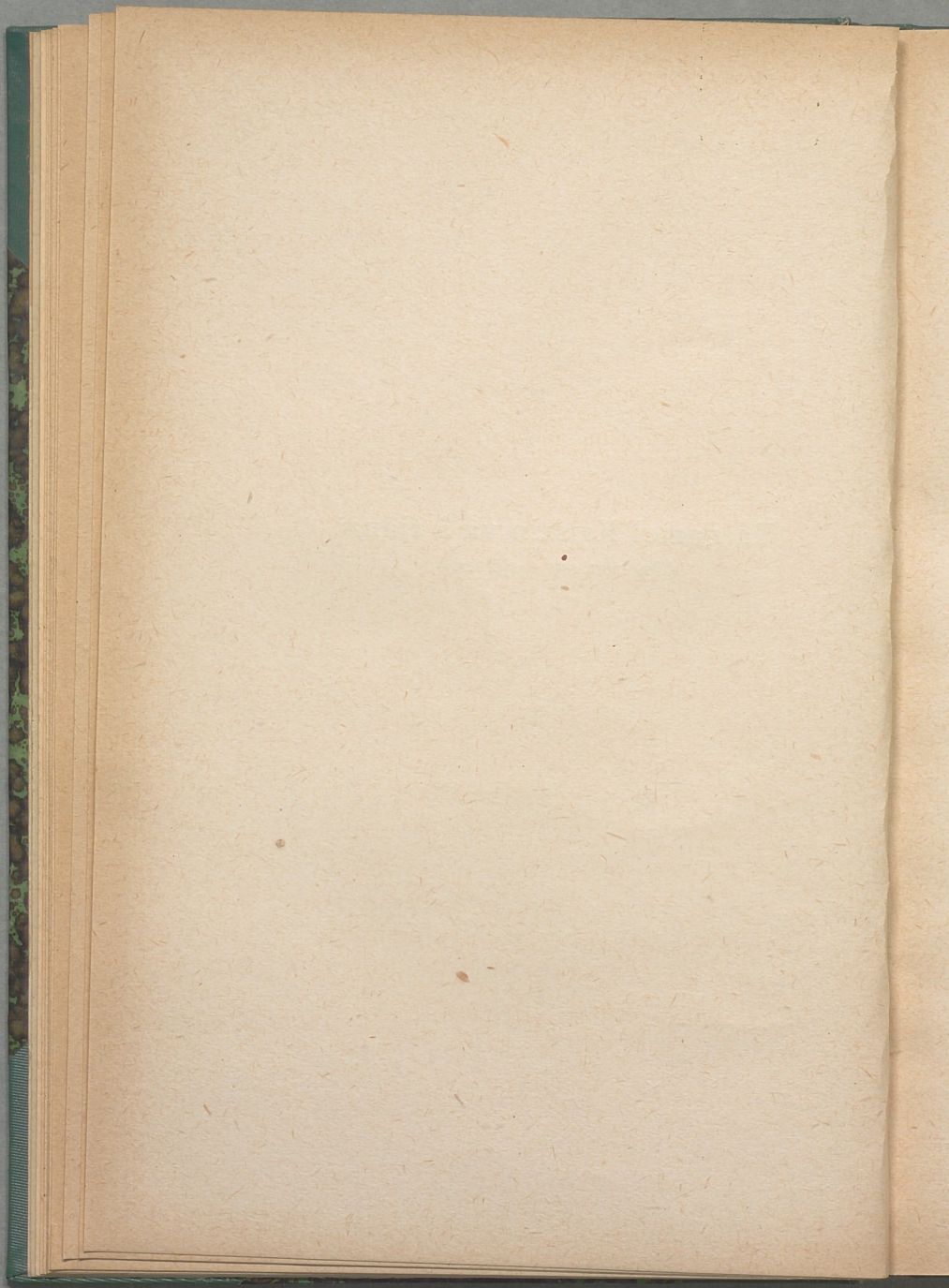
Å me sama slo on dörrnen fast etter se.

Sannbärjan va it tålloger. On försto jinast vaför e va som Sjyldan it add blivi arger, när on add jet on för Sjöholms Gusta å för lyssen.

Tå gamel Kristin va å tjäna

(On talar om e sjölver.)

E va förr i värden, närsom man va unger
å nätter, som e va någo ti lev. Tå blei
man bjudin bå hi å ti å fästmändren råmpa
ikring ien som grå kattor i marsmånan. Tu
sku bara a sit hur Nyströms Lotta å ja
mång gånger add rolit. Vi sovd i lofti å vi
va rakt å oppställda. Värst utsatt va vi full
ändå för den där tållo Andersons Kalle.
An sto på lur bå bitti å seint. Kansji tu
minns an, tu mä?

Ja ä å ärhindrar me ien hyöstkvälder, som
an komd ti opp i lofti å knapra på dörren.
Vi lådes sov men grina så under tätji, att
vi trod att magan rakt å sku gå i klyv. Tär
sto an å greit gamel karn å kvisla jinom
dörasprinjun å ba:

»Syöta, rara Kristin, släpp in me! Ja ska

lät jör de ien så granner birång me så mytjy inmaliga lådor i. Å knappar ska tu få i tröjon din så mång å granna tu bara vil ha.»

»Stå tär å gnäll, gamel hunnråmpo!» skriek ja till. »Om it tu lagar de lite fort neir me dina inmalithietter, ska tu få si. Ja väcker opp hela gåln.»

Å tå for an nok som ien snöfter hunnracko.

Ja slapp nu Kalle för den gångon, men nok va ja mång gångor oppställder me an. Å tu minns full ändå att ja it kund lid an i närhiettn min hålder, för an hadd så finurliga knyckar, den fän.

Närsom ja va å flytta om hyöstn, tyckt ja att e va så bisvärlit ti tjän å så for ja som husålderska ti Stor-Labbi. Först tidn va an bra, men hur e va så blei an lite tålloger an mä i flintn sin. Å ien da, som an va ti bys, to ja sänjin å allt mitt å flytta från an, å an fick reid se bäst an vild. Arger va an nok först tidn å lova stäm opp

me ti tinji, men ja sa: »Stäm tu opp me bara, om tu våg! Hela värden viet nok va tu går före.» Å så blei e rakt om inte.

Så va ja lidin ien pare vikar, men e for som ien lyöpield kringom byana, att ja va lidin, å böndren kom farandes för ti hyör etter me. Hur e nu jick så to ja stäsel ti Svartnäs. Tär va bra me matn å husbondsfolki va bisjälige mot me, men kamratren hadd iett sniett yöga ti me från först stundn. I all synderhiet va lagålspigona så arga på me att dom rakt å vild ät opp me. För si tu tär va sama år ien halvtokoger drängsnyrvil, som hiet Janne, som dom bäggi hadd iett gott yöga till, å an add nu full an i sin turo muntra opp dom lite.

Ja va ju så varjin å litn å nätter, när ja va flicka, å alla karar blei jysom lite tålloga etter me å så jick e för han, Janne, mä för räxtn. Bå bitti å seint rend an etter me, å dom ander kamratren va arga å börja ti tal tällot om oss, fast e ska gud vita, att it va e iett skapandis grann millan oss. Själm-

stytjin va ja nok å bruka hitt på å jör an nok. Men e full it hela värden e hålder.

Ien gångo add kattn yngla å tå to ja å stoppa ien kattunji i stöveln åt an. Om mårin, när som an dro stöveln på se, kläst katthåle an i stortån. Men tå blei e iett låt. An svor å dändera å skriek:

»E ä tu, Kristin, som a hitta på e; men nok ska tu full få vitt å e, bara tu väntar.»

Som an sa, så jord an. Om kvälldana, när e va mörkt å ja sku etter vied å anat, så lå alltin någo fänstyg på väjin. Ien gångo hadd an ien höger risknippel tär utanföre blantji å när ja sku far å tøm spande om kvällden, for ja hyvukråka i höjin å sjitvatne me'mme. I blann hadd an snarur ti hänga tär för vedaliderdörnnen, så ja rakt å add kunna sjär nackan å me. —

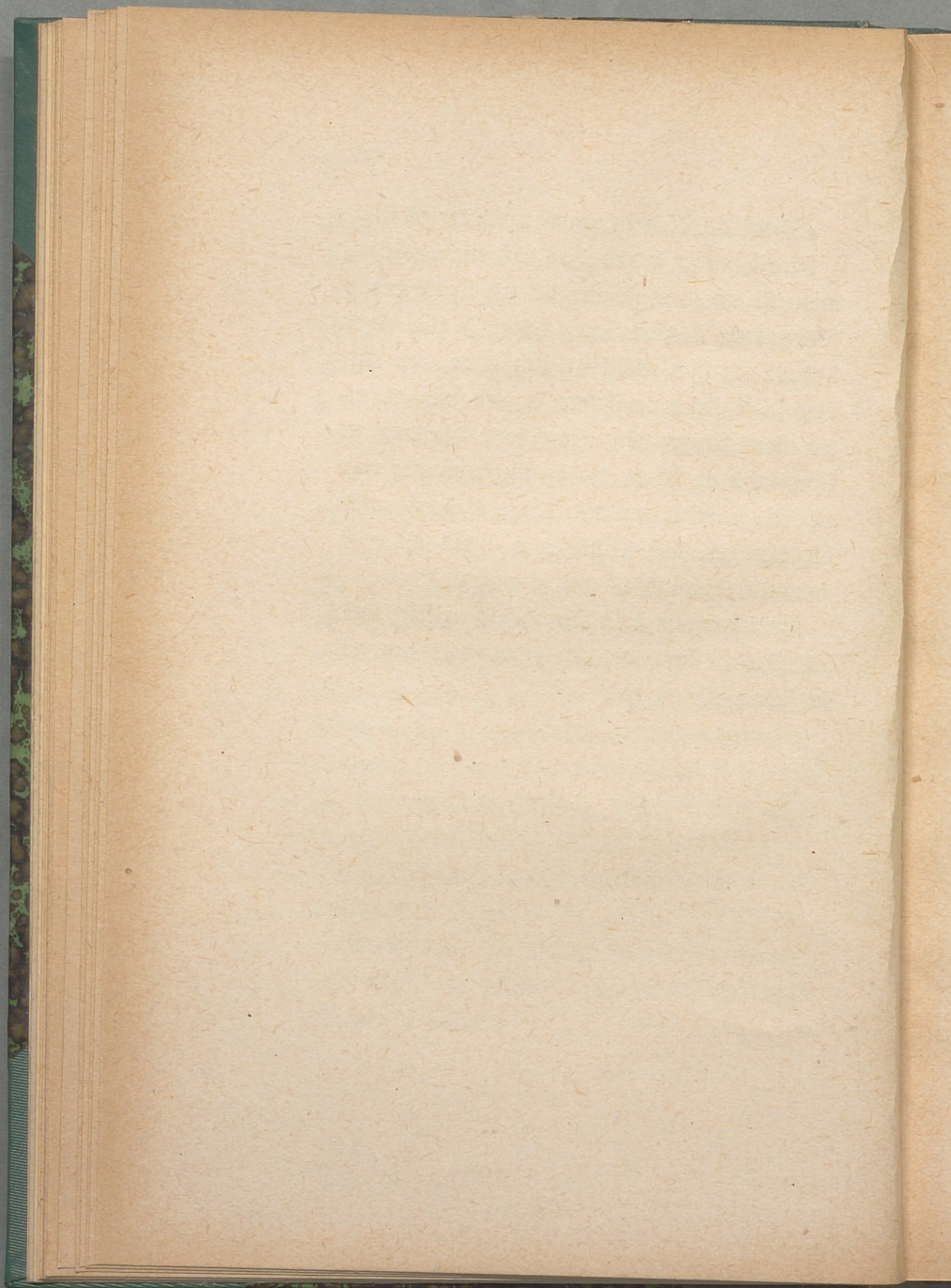
E va julmåron. Bon add lova häst åt me ti tjörkon.

»Janne kan va å kom sjuss de», sa an. Ja kläd me färdin å Gusta stängd opp dörnnen å ropa:

»Sjynd de, Kristin, an ä å väntar på de!»

Färdin va ja å sku jyst sätt me i slädan, men tå så ja me sama att an hadd åxana förespända å sjitskråmen etter. Ja blei arger å lova ti flytt därifrån om it an sku slut opp ti å ilskas me'mme, å nok blei an etter den gångon lite skapligere. Ja tror att bon va å sa åt an att it allt passar se; man ska ha måttan me allt. Si e hyör ti satjin att bon va lite gudliger å tyckt att e va opasslit ti spitaklas om julmåron.

Meir komber ja it för tillfälde i håg, men härnäst tu komber, ska ja va å tal om, när ja jick å förlov me.

Kristins förlovningsreise

(Likasom förr gången ä on nu å talar om e sjölver.)

Ja ska nu va å tal om för de, hur e komd se att ja jick å förlov me. Ja, si tu, så kan e gå här i värden. Ja add nu full fludji å flängt som all ander å sku tillåmera a kuna bli jifter me någon riker bonson. Men, si tu, när man har för mytjy å e goa, så vil e gå som ordstäv sår: »man välger i väplinjin å stannar i starrn.»

Ja va tå rei å tjäna här på Stobbnäs, å här blei vi först bikanta. An hadd iett litet torp på grannars martjin tår me måsan å hiet Kalle Friman.

Vi add träffast på dansren å för räxtn lite här å tår å an bruka nästan alltin va å fölg himm me. Hur e nu va ien gång, frågt an åt me om it ja kund tyck om an å jift me me an.

Ja tänkt it hålder först va å svar »ja», för, si tu, an var änklinji å hadd fem bån tär himma. Å it viet ja i den stunn som ä, va som flyög i me att ja lova ti ta an. Husbonsfolki va å sa åt me: »Viet tu, Kristin, nok ä tu bra barsliger ändå, som tar an, för me den karn kan tu alder i värden bli nöjdder.»

Men e va som fän sku a ridi. Ja sku ha an å e jölft it.

Så sku vi va å far ti stan å tjöp gullringar åt oss. E va inga tå å jick tå än, men Norbär va så bisjälän å lova ta oss mes'se me fisksumpen sin, å så bar e å bitti om söndasmårin. Vädre va vakert, å e jick me fart. Om kväldn va vi rei i hyvustan.

I gamel Vinbärs gåln to vi in, för e va jyssom lite släkt ti Friman. Om måndasmårin to ja sjaln på, som Friman add läti tryck åt me, å så jick vi ut i stan ti å bisi dom myckna grannlåtren i fönstren.

»Ja ska tjöp de adertonkraters gullring,

syöta Kristin, för tu ä så innerligen blyöter å nätter», sa Friman.

Hur e nu va blei ja jyssom lite tryötter i beinen å satt me neder på ien bänk tär i Espinaln. Under tinn sku Friman va å syök opp fabror sin, som va så riker att an hadd ien tåkon där afärd, som ä fulder uta bara gullringar. Men alder i värden add ja bort lät an gå aliena, för an for å blei.

Tär satt ja i Espinaln å vänta å vänta, å bäst som e va komd ien tåkon där sprätt-hyöck me stormkraga å masjetter å satt ner se breme me på bantjin.

»Hur siter mamsell här så aliena å sir så bidryövager ut? Mamsell, eler kansji man måst säj fryöken, som ä så bidårager litn å fintlin, bod alltin va glader.»

»Dra an ti så långt som piparn växer. Ja väntar på Friman ja. An ä jyst å syök opp gullringsafärdn, för vi ska ti jift oss vi. Ja jer blanka räven i tåko där oppstyltaga tuppsjår-tar som herrn ä», svara ja å så stieg ja opp, vänd baken åt an å for ti å syök opp Friman.

Ja jick å dalla kringom gatona. Hungroger å liessn va ja. Näi, alder i värden add ja trot att Friman va tåkon. An blei full ti me fabror sin å sup. Å så tänkt ja att »ettersom an ä iett tåko as att an kund glöm bort me på bröllopsreison våran, så ska ja far himm i kväld me Norbär å i måron ska ja va å sjick himm åt an salmbotjin å sidndutjin å trycksjaln, som an a jet me. För nu sir ja att e ä sant, som dom sa tär himma, att 'alder blir tu nöjdder me Friman å hanses mytjy bänlårtar.» Som ja tänkt jord ja.

Friman lämna ja i stan, å sjölver komd ja himm. Å här a ja vari sen dess, å ettersom ja it kund ta han, som ja vild ha, så a ja it iddas syök åt me någon ander hålder, å hi ska ja full bli tärs ja dör.

Lyördaskväldn

Kärleken är långmodig och mild.

Rönnkvistan håld på å laga matn. E va lyördaskvälder å Rönnkvist sku jyst kom himm från arbiete. Bånen lekt me ien någer paperossaskar på golve. När dom hadd askana hyögt uppradaga, va dom å kasta på dom me tallkorkar, å när pinkan rasa, tyckt dom att dom add skuti ikull fästninjin. E va iett rolit späl, å när dom add fåt borjin ti fall så va dom å börja på ny. Men hur dom nu va å lekt, så fick dom ti sistens liedon på e. Tå va poitjin, som va älder å hiet Kalle — an va sju år — å sökt fram fleran askar å byggd åt se iett ägi hus å så va dom å sjoyöt på husen å iblann på varander mä. E va iett romol å iett låt utan all ända, men Rönnkvistan va it tjinkoger å se, bara lät bånen rijera.

Bäst e va hyörd Rönnkvistan att e va någon, som sjungd tär me Bätjistjygrinn, å när on lyddes, hyörd on va e va.

»Tri strompur å fyra,
 min mor hadd ien litn lyra.
 Fem, fyra å niiji,
 sju, åtta å tiji.
 Min far hadd ien duktiger dräng,
 å nu vilja vi bijynna ijen.
 Tri strompur — — —»

Så liet e. E va ien grover kararyöst, å e svara i bärgana på ander sidon päronlande:
 »Bijynna ijen».

Rönnkvistan vist jinast att e va gäbben, som komd. Bon add full i da jet an ti arbiete ti sup me an hela dajin å nu va Rönnkvist fulder, när an komd himm.

»Lagin er undan nu lårtar, för nu ä pappa fulder!» sa gumman åt bånen. »E ä full bäst att ni far ti föysskullan, för me minder får man it någon levandes ro. Läggin er sova tär! It ä e kallt i hyöe, å ja ska full

kom å syök er, när an a lagt se me räven i vädre.»

Ungana fick bråt att it Rönkvist sku hinn si dom, för an va alltin, när an va fulder, å själd å snarvla på dom, å man va it säker, fast an ien gångo sku kom ti ta live å dom å.

Så va e lunt ien stunn. Man hyörd bara hur an, som sjungd kom nämmare. Rönkvistan va å kasta bånens lekor under sänjin att it Rönkvist sku jinast va å böri jävlas. Nu komd an i farstun å så stängd an opp dörrnen ti styvun å komd in men tänkt rammel ikull över tråskoln. Å allt va an å sjungd bara. An add hitta på ien nyer reglo, å nu håld an på me e:

»Harakrankon å myddjin
dom va å beit me på ryddjin.»

Å så sjungd an, tärs an add fåt jackon å se. Men bäst e va blei an tyster å ståka fram ti spisn. Tär blei an å håld i stånjin, att e it sku bär ikull. Gumman jick å to

opp jackon, som an add kasta över vatt-såen. Ärmen add falli i vattne å blivi våter. On slängd pladdji över jällon i tatji.

Me sama skriek gåbben till:

»Var håle har tu nyjackon å byxona? E ä lyördaskvälder, å ien gångo måst man full ändå få klä se som folk. Jävelnannamma dej tjärng! Va jör tu riktit? Sjölver får ja gå vika ut å vika in å traisa å släpa. Å it att tu sku ha kaffe, när man komber himm hålder.»

»Matn ä på bole, å tär kan tu försi de», tårdis gumman svara.

»Mat å mat å alltin mat. Ja vill ha kaffe ja, a ja sagt. Hyör tu it? Kaffe sär ja, å e i blintjin! Ja sa ju att e ä lyördaskvälder, å ien gångo i vikan kan tu full extumer me så mytjy att tu ä å bistår på kaffe. Tamme-åfan a ja it tjöft himm fleran mattor kaffe i mitt liv, men it att ja alder sku a fåt lukt på e, änminders smak. Å ja sär e: tu trän-ger it sit hela dagana å präll me Nyströman. Nok viet ja vart kaffe tar väjin. E far i hen-

nases sjitiga tjäft. Förbanna ska ja it tjiör de ti fatigåln å e rei i måron dajin. — Vart ä snorbiblana, kan tu säj e?»

»He nå, tu sjicka ju dom sjölver i mårost ti fabror å sa att dom sku bli tär över nattn.» On mådis jug lite, å on vist alltför väl att gåbben it hadd någon reido me'sse.

Rönnkvist add tat se fram ti bole å satt på bantjin med händren för yögona. An va å halvgriet först, när an börja tal, men allt som an add hållt på blei an dristigare å ti slute skriek an i ilskona:

»Viet tu, Klara, e ä så biändlit, som ja it kan va säker på att ja ä riktin far åt bånen. Om dom sku va å likn me, sku ja it säj någo. Å ja sku håll å dom mä. Men nok ä e bra tokot ändå, att ja ska va far ti lår-tarna, å dom ä å släktas på ien ander kar. Si på dom i måron, å tu sär som ja, att dom ä Linnholm opp i yögona. Men för räxtn ä tu å viet e båter som me. För tu tjänder tammeåsatn Linnholm båter å viet hur an sir ut bå på ien ställe å ander, å

ungarna a tu fyöt opp å dom bod tu tjänn mä. Men ja sär e, att komber horungarna dina himm i måron så it ska dom biöv åt min väling mång gångor å it någon anders hålder. Förbanna, nu viet ja hur ja ska jör, så slipper ja de mä. Tu ska far jinast väjin ti helviti.» E va som an sku a blivi tryötter å så va an jyssom lite lunare, när an åter börja. »Si tu, ja tala me bon i da, hur ja sku bärg me för ti slipp de, å an sa att tu sku mådas sväri, att ja ä far ti bånen. Å sku tu va å sväri falskt, sku hin håle kom å korg de å lårtana mä.»

Rönnkvist stieg opp å jick åt kamardörren till. »Vart har tu bibeln?» fråga an.

»I bolslådon, viet ja.» Rönnkvistan add hela tinn, som gåbben snarvla, hållt se luner. Först add on satt pannon på ieldn å måka vied under, så va on å slo myölk åt kattn i fate, å nu va on å passa på att kaffe it sku båsa. On hyörd hur Rönnkvist ståka i kamarn å spotta ikring se, å närsom an add fått lådon utdrajin, va e riktit som e

sku a svidi i on, som on hyörd hur an va
å rådda me allt som on hadd undansatt.
Men on va luner å it tårdis on säj någo
hälder för den skuld.

Nu va Rönnkvist å komd tibakes. An
hadd bibeln i hann å to tåko långa å all-
versamma stieg som prästn i tjörkon; lite
vagglot jick e men an försyökt nu ändå. Å
så sa an så klart å reidit som an kund:

»Jag ber de nu Klara Sofia Rönnkvist ti
sväri me två finger på guss ord, att tu it
alder a havi någo ti jör me Linnholm.»

När Rönnkvistan it va å svara någo,
skriek an:

»Kom hi tjärngfan å svär!»

On komd å rädder va on. It för anat,
men an kund slå nu.

»Va ska ja säj nu då?»

»Hyör etter! Ja ska läs före. Jag Klara
Sofia Rönnkvist svär att jag alder a vari me
Linnholm, å ifall om jag nu juger — — —.
Ha, ha, situ va tu blei bleker, ja tror tu ä
rädder rei. It komber fän å it tränger tu

skräms de för an it. Å ja kan säj för de, att ja it a tala me bon om ditt horeri å it tänker ja jör e hålder. — Å nu ska vi va go vänner. Nu viet ja bistömt att e ä Linnholms bån, som bor i min styvu. Men sama sjit ä e.»

Å så börja Rönnkvist sjung. Åter hadd an ien nyer sladängo:

»Femton flickor dansa på ien tjista
å blanka räven lyste på den sista.»

Nu add an blivi lite bäter ti tas mä å ettersom kaffe va färdit ställd on fram koppana åt an å slo i.

»Ta kaffe!» ba on.

»It vil ja ha. Har tu någo saltot, så ska ja pår i me lite.»

E va som e sku a böri jusn för an lite. Men när an add äti ströming å päron me bryöe, som gumman add havi i vatne ti blåtnas, å drutji myölk oppå, så blei an jussom tokogare åter. An hålld på, å ömsom sjungd an å ömsom va an tjärlätin

mot gumman å ömsom skryöt an me bon
å tyckt att e sku va bäter, om on sku håll
se ti böndren som ti Linnholm.

Hur an nu hålld på å råita å lät, blei an
ändå ti sistens slut, å så ragla e å för an i
sänjin å tär lå an. Ien stunn hålld an på
å sjungd å ti slute komd julsalmen. Men
it att an sku a sjungt som anat folk. E blei
bara hädelse å syndfulla ord:

»Av himlars höjd jag kommen är,
satan va ja va tälloger som it hålldes tär.»

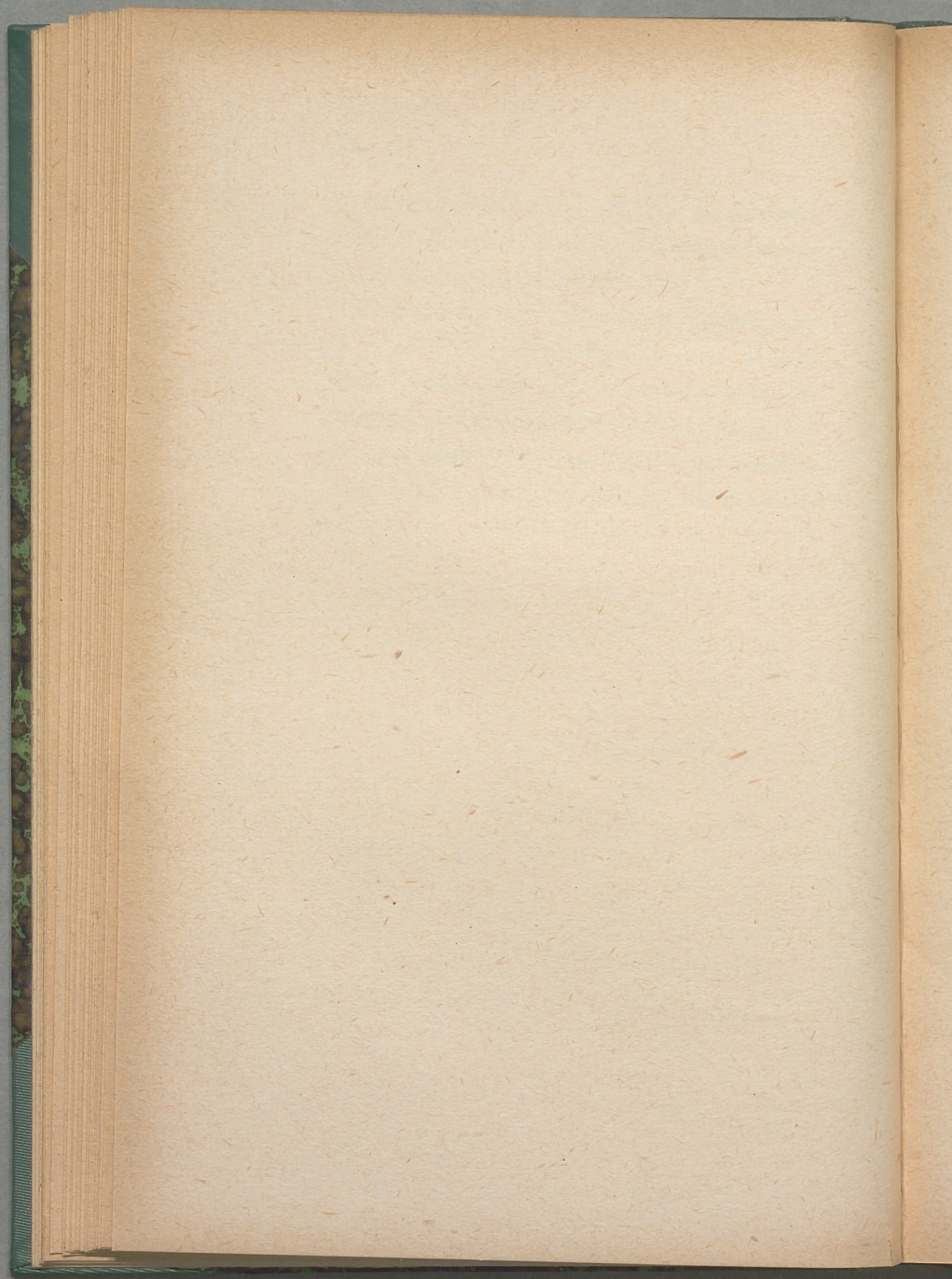
Nu sku man tyck att Rönkvistan va så
utliessn å arger att on it sku a bryt se om
någo. Men så va e it. Stövlana va on
å dro å fötren åt gåbben, när on va säker
på att an sovd å så for on in i kamarn å
laga sänjin i ordning åt bånen. När allt va
oppreit i styvun å lådon å kamarn oppstä-
daga, for on etter bånen ti föysskullan å
förd dom i kamarsänjin.

»Ni kan sov tär i natt, för om an sku
vakn å va fulder än, så viet man it hur e

kund gå me er. Sätin klinkon på dörrnen,
å sovin nu bån! Å varin it arga på pappa;
e ä bons fele, som a narra an.»

Rönnkvistan for ut i styvun tibakes å la
se i sänjin breme gåbben å täckt in an i
fäldn. Alder sku man a kuna tro att an
sku va iett tåko as mot on, som an ä, för
när on somna, hålld on armen om nackan
åt an å add glömt allt hanses snarvel å låt.

Grannsämjo

E ä två himman i Måsabacka. E sir ut jyssom de ien, som dom kallar Lassa, sku a fludji opp på bärji å likasom ien spärrhyöck jyst sku sjytt på de ander, som hieter Knus å ligger hopakrupit tär millan måsan å bärjjsfalle. Å så ä e å. Lassn å Knuter a it alder vari i stånd ti dra iett. Turom a dom stämt varander ti tinji å turom a dom byöta. Men e ä alltin jyssom Lassn likaväl sku ha övertaji.

It viet man hur e står till, men mestndels ä e så, att, om e ä två gålar i ien by, så kan man je se fan på att minstingens husböndren ä i kråkel. Bånen kan nok va go vänner å it ha någo ilskor ti varander alls om alls it, å tjärngana ä åter slieta i yögona, när dom talar me varander, men på baken

ä e nok å själdes. Säkert ä e full så, att e it alder kan va bra ti bli för mytjy tjänder. Å när man har mytjy me den ander ti jör, jyssom nu grannar me vägar å plogas å tjäldor å kräk å gålar å tåko där, så kan man förstå att e måst bli kråkel.

Så ä e i Måsabacka mä. Lassn å Knuter ä årsbån å add som yngler, när dom it än add ärvi ställena, vari go vänner. Men när dom bäggi fick himman, va e slut me vänskapen. Hur ilskona först va å börja tror ja dom it sjölva kan reid opp. Men arga a dom vari i tjugo år.

Ien gångo va dom bäggi å komd från tinji. E add vari före någo millan dom å Knuter add mådas bital e alltsamman. E va på hyöstn. Lassn tjörd före å Knuter baketter. Me väjin va e ien storer vatupått, som e just add rägnä. Tär va Lassn å vatna märrn. Väjin va smaler å Lassn add läti hästn gå jömsides me vatupått å tå först va an å styrd å sidu. Nu va tjärron å blei å stå mitt över väjin, å Knuter kund it kom

förbiom, bara mådis stann å vänt, tärs märrn add drutji se otårstín.

Gåbbana add it talas någo, bara i tings-saln, men nu va Lassn å sa på försmädelse:

»Ja ska be ti få tack de för pengana, som tu ska bital åt me. Ja ska je dom åt poitjin, å an tjöper full någo finhietter åt dotron din, så får an va an vil ha.»

»Tig tu! it tränger tu tal tåko nu it. Men säj om e, när någon ander ä mä ti vitn, så får Agust, horkantjin din, full bital för Idas lårtn. It sku ja tågdas tal om e hålder, att ägi poitjin a vari a laga bån, fast an it ä jifter. Å lag de i väg nu! It tränger tu ha märrn ti drick hela dajin.»

E va jyssom hästn sku a vita att Lassn ännu vild språk lite. Märrn drack länji å Lassn hadd tider ti själlas.

»Ja kan tal om för de, att Agust a med-jet åt me, att Idas båne ä hanses. Men it tränger tu va rädder att ja talar om e för någon. Biändlit va e bara, att tu sku bli mofar, å ändå ä it dotron din jifter hålder.

Å ja ska än säj för de att e va Ida, som va å sprang etter Agust. Ja tyckt å ien pare gångor, hur flickan jinast, som Agust add fari ti hagan me hästana, va etter an. Å länji blei dom tär. Å när tu va ti leknäs på supanreisona dina, va tjärngen din å Ida rakt tokoga etter Agust. Jämt va dom å syökt an himm ti er, å poitjin va barsliger å for. Men nok skratta ja, när ja hyörd, att Ida va bånoger nok, för ja försto jinast vem e va, som on add vari mä. Å nu tror ja bistömt att Agust a fåt smak på gryötn, å bäst e ä kan e bli tvilingar än.»

Märrn add drutji rei men Lassn hadd on på ilakhiet ti stå som on sto. Knuter va it å åpsalvera e i ilskona, när an svara:

»E turast bäter för din dotro. Fina hadd nu i alla fall bån me ien kar, som va i stånd ti bital bånfödun, men nok viet hela soknen, att it har Lass-Agust så mytjy, att an sku kun tjöp se sjörting ti sätt lapp på byxräven mä hålder. Å nok va e ändå lite opasslit, närsom dotron din, Fina, bar bâne

sitt i Nygrannas farstun, å leles va å komd tjörandes etter on å ga bane tibakes. Men Nygrannas-leles va ändå bäter kar som Agust. An bitala nu ändå bänfödun. Men ja tänker, att ni it sku va ka ti bärg er på Lassa utan Nygrannas pengana. — Men si tu nu! märrn a drutji rei. Ork tu än håll i työmana eler kansji tu ä slut, som tu a själli å snarvla? It tränger tu va å stäng å väjin på e vise.»

»Ja ställer hästn min var håle ja vil», kavera Lassn,» å ettersom e ä din vägalott å tu ska förbiom, så kan tu lag väjin bredare.»

»It kund ja vit att tu sku biöv stå ien heler tima å vatn hästn it, å e mitt på väjin till än. Vi har vatn himma i Knus i tjälton vi. Men e ä full så, att märrn it vil drick vatne i eran tjälto, för e ä full lika sjitit som myöltjin, som komber från Lassas lagåln. Va va e herrana sa i stan, när tu va etter myölklikvidn?»

»Dom fråga va e va för ien tjur, som vi hadd konan till, för på tjurn ska e a birot,

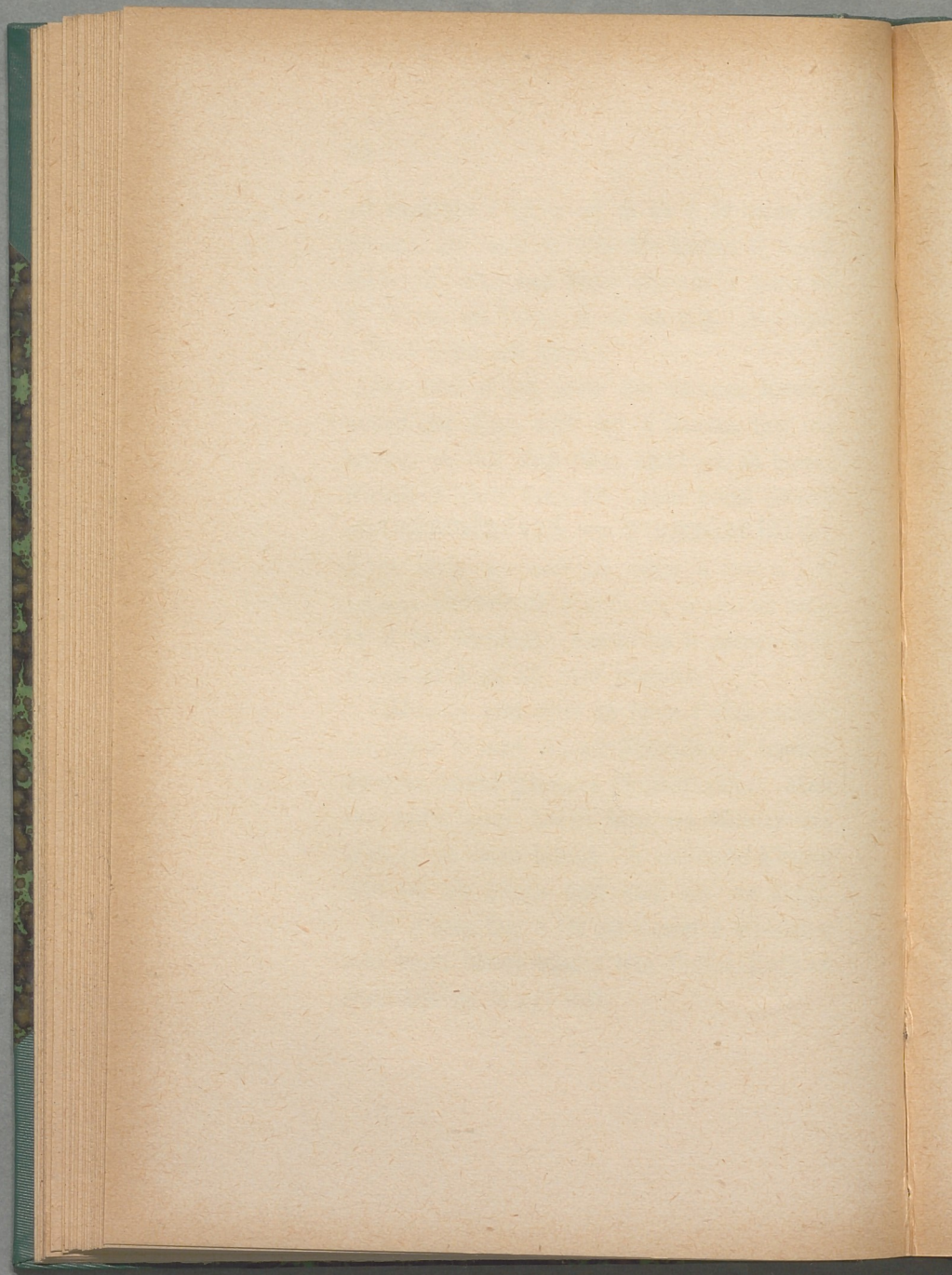
att myöltjin ä sjitin. Å ja sa å åt more tär himma, att dom it sku för konan ti Knus tjurn, för man kan alder vit, om it tjurn va å släktas på bon. Å så va e å. Myöltjin a blivi sjitin uta tjurn.»

Nu blei e iett jävla liv, närsom Knuter hyörd att dom add vari ti hanses tjur me konan. Å hur länji dom hålld på, så komd Knuter ti slute ihåg, att Lassn hadd tjärron mitt över väjin bara för ti spitaklas me an. Å tå steig an neir på väjin å sku ti lyft Lassns tjärron lite å sidu, att e sku va möjlit ti far förbiom. Lassn va it seiner ti ta ti piskon å ga an över yögon.

Gåbbana add blivi så hieta i sina ilskor, att dom it add sit, att Söderling å hanses gumma komd gåendes långsåt väjin. Men me sama, som Lassn add jet Knuter me piskon, va dom bremä. Å nu hadd Knuter vitn på att Lassn add slaji an me åhåld.

På e vise bar e till att Lassn å Knuter it add komi himm hålder från tinji, å ändå va dom färdiga ti nyt mål.

Själasörgare — kråkelmakare

Ja add vari ti leknäs i någo afärder å va å komd tibakes himm. Norrkulln add ja bet kom å hänt me me häst från stasjon. E add börja våras lite. Vägana va på sömmer sidon. Gröpper å vallar å tjälaskot va e allt för jömnan å vi mådis tjöör sakta å varlit. Märnrn add ju kuna bryt beinen å se i tåko vägalag. Norrkulln a nok alltin vari vilder på tjööras, men nok fick an nu håll i työmana å tal me märnrn, att on sku håll se luner.

Väjin blei långer å it kund vi hela tinn tal om vederlätjin å vägalaji å tåko där, å hur e nu va, så komd vi, nårsom vi möt tjörkherrn, i språk om an.

An add nu full vari i soknen iett par år, men alla tjänd dom an tå rei. Den förr

prästn add vari här kringom tiji år, å it tjänd alla an riktit tå än hålder. Men e å nu full så, att »ien goer klockare hyörs långt, men ien dålin hyörs ännu länger».

Nu add Norrkulln hyört om an iett å anat, å lite vist ja om an mä. An ä ien kar, som vil kråkel me allt. Om soknbona ä å vil ha någo på iett vis, så vist jäveln ska an ha e på anat. Å när e så hålldes stämmor så själder an alltin soknbona. Men ien pare gångor a an full ändå fät hyör iett sanninjins ord.

Först gångon va e på stämmon om tjörkgåln. Prästn vild ha an på iett vis omändrager å böndren på anat. Tå va e som Söderbyggin stieg opp å sa, att an add vari å trot att vi sku få ien själasörgare ti soknen, å så fick vi bara ien kråkelmakare. Prästn add blivi lite håle å arger, men va jölfte e, an fick håll se luner bara.

Ien ander gånge add tjörkherrn å tjörkherrskan komi neir ti tjörkbackbodn. Me trappon sto ien smala me sjäribor. När

dom jick brems gåbbana, va Kallströms
Jon å sa:

»Ja ä så arger på an, att ja it is si på an,
änminders tal me an.»

Tjörkherrn vänd om se, men tå va Jon å
så an argt i yögona, å alla trod dom att an
sku spring på å je tjörkherrn ien orvili.
Men an sto stilla å så på an, fast an jyst
add kavera, att an it sku is si på an hälder;
men tjörkherrn försto säkert vem e va, som
Kalströms Jon va arger på.

Norrkulln å ja satt å räkna opp tjörkherrns
syndaskuld, men bäst e va blei e slut. Ja
vist injiting meir om an, å hur e va me
Norrkulln, e hadd ja it reidu på. När vi add
sita å skåmpa på tjärron å injiting tala i
kringom tiji minuter, sa Norrkulln:

»Ien gångo tårdis ja å je den hålan.»

Ja försto att an tänkt på tjörkherrn, när
an sa så. Å så ba ja an tal om e. E blei
ien långer historja, men ja ska försyök ti få
e utsagt som an sa e.

Så hära va e:

E va i somrast ien söndager. På ettermiddajin va e. Ja va me Anna, dotron min, på änjin. Vi sät hyöe. Tu viet full hur ja har e. Ja har dagana ti jör i byn. Väjin ti bys ä it så allt å korter. Om mårin måst ja lag me i väg rei kringom sex, å it ä ja himma storer smulu för åtta. Flickona ä fullväxta å a fludji från boe, å it kan lill Anna, som ä iensammen himma bärg se me allt. He nå, ja måst bråk bå helg å sykn, om ja ska reid me. — Vi hålld på å sät på söndaskväldn femtinn, för e ä rakt å omöjlit ti ryör om hyö om mårnana, när daggin ä i gräse, å it kan man jör e seint på kväldn hålder. Ja va me griepen å flickan räfsa ikring såtona.

Bäst e va så for tjörkherrn på väjin. An hadd Lill-Jås poitjin å sjus se, å an va å tala om e för me, va prästn add sagt.

An far nu den prästn å från ien ända uta soknen ti den ander, å alltin ä an å talar å ska ha folki ti bäter se. Me e ä nu full så, att »prästn å hunn förtjänar matn me munn.»

Vari nu hur e vill! i alla falld add prästn fråga åt poitjin, vem e va, som va så »ogudaktig att han arbetar om Herrans sabbat». Å an svara att e va ja, å i tållohietn sa an namme å allt.

Men ja vist full å e ja, när ja ander söndajin va å skriev me ti nattvaln. När ja komd in i sagastyon å sa namme mitt, ba an me vänt, tärs an add skrivi opp dom ander. Tär fick ja stå å vänt, å ti sistens, när alla add gåt, komd an ti me å fråga:

»Var det Ni, Österberg, som senaste söndag bärgade Ert hö?»

»He, nu va ja på änjin, men it bärga ja hyöe, ja sät e», svara ja.

»Och nu vill Österberg att jag skall skriva upp honom till Herrans heliga nattvard? Tror Österberg, att Österberg kan bereda sig för att begå denna heliga handling med ett riktigt sinnelag, då han fördriver sin söndag i tanke på sin timliga förkovran?»

Ja svara an, som e ä, att ja har dagana i byn å långer väg å bara lillflickan himma,

å att ja tycker e ä bäter ti håll på me sitt
sjå på söndajin, än ti sit himma i ien knut
å få svält ijäl.

Men prästn va arger å själld.

Ti slute blei ja arger mä å tänkt: It får
tu stå å själl me, när ja vill bärg live åt me.
Tu står tär me storer maga å arbiatar it
ander dagar bara på söndajin. — Å så
sa ja:

»Den, som ä osjyldin må kast först stien
tä.»

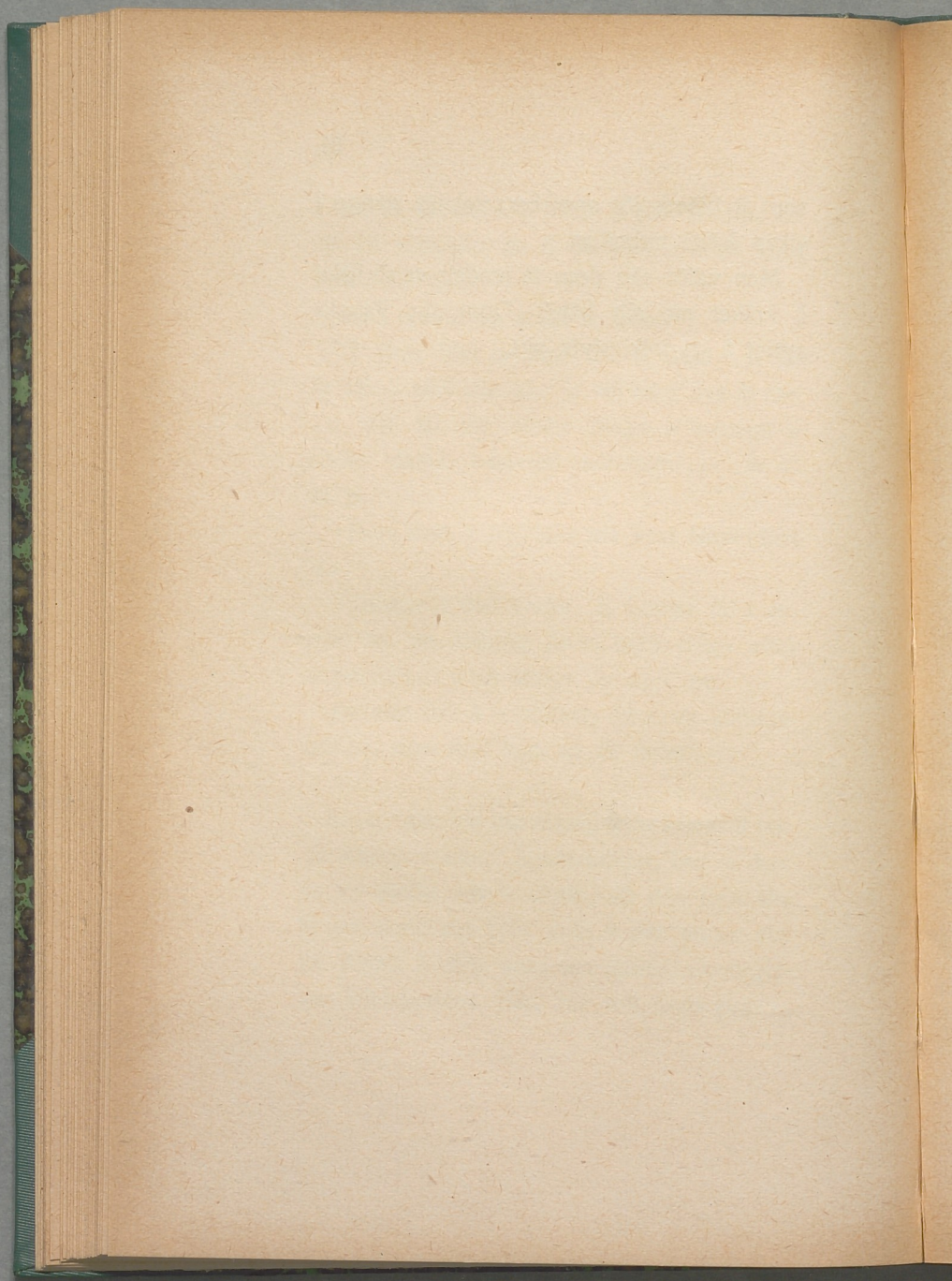
Tjörkherrn blei tyster. E hoppa till i an,
men an sa injiting anat, bara fråga etter
dopnammen å så skriev an opp me.

An vist full å e sjölver, att e va söndas-
arbiete, som add laga an så fieter.

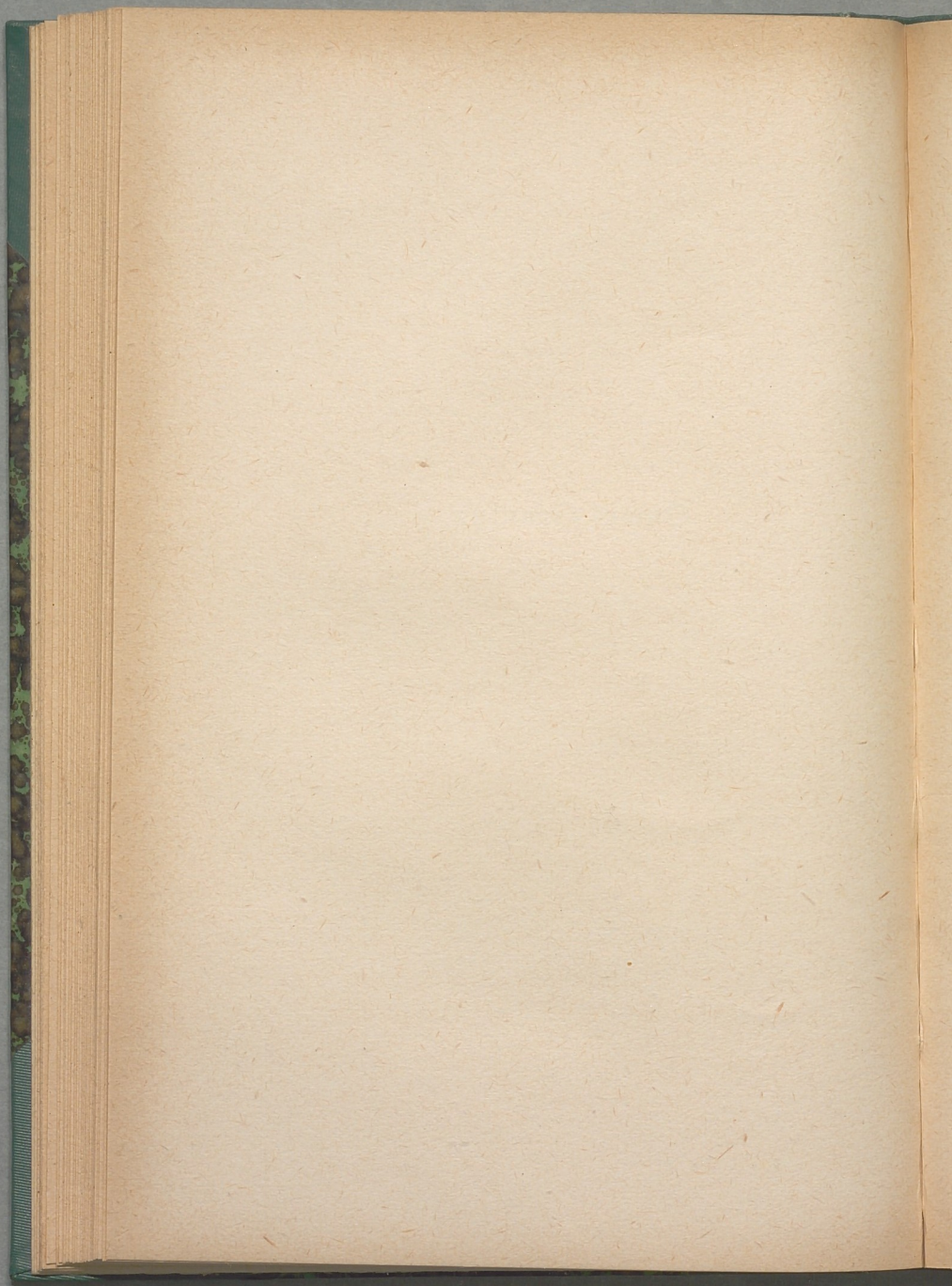
E va bara ien litn stämp kvar himm ti me.
Vi komd i stora funderningar, hur e kan
va så fintlit här i värden, att den iena ska
få va som iett jyöt svin å den ander ska
gå ikring å dalla som ien gamal, utmärgla-
ger hästskrablo. Bäst har full ändå prästn,

som it biöver jör anat bara tal ien gånge i
vikan å lite tärmillan.

Men vaför ska dom tå iendels va så ilaka
å krâkel me allt håle? Dom sku jör sitt
arbiet å lät folki sjyöt sitt.

Gamel Graning

E va Nyback-Gusta å Linnkvistis Iemel å ja. Vi va å sku gå ti Sjipar-Janne å få ien dask. Väjin va muddroger å e hävd neir å snyd så pass, men va va e anat ti jör bara försyök å håll se me väjin. Hur vi nu dalla, va vi ti sistens å så juse från Sjiparns styvun, å tå va e injin nöd meir. — När vi add komi in å fät slarvona å oss, reiv Gusta fram från fickon salmbotjin å så va spåle i gång me sama. Dastjin vild it riktit gå, å vi pryöva bå på Sist stitji å anat, me e va injin sjilna. E va så biändlit å vi vild it spela meir. Om e nu va att kortren va utslitna å sjitna — man vild it kun sjilg dom, som va hyöger som pampen — eler om e va, att vi it hadd någo ti munter opp oss mä, så viet ja it säj. Iemel måst full

a tänkt att e va, brännvine, som falera, nær-
som an sa:

»Sku gamel Graning a leva, å vi sku a
vari hos an å spela, sku e full a gåt bäter.»

»Ja, si e va gåbben e», tyckt Janne. Sji-
parn ä ien gamal gåbbstaka å a sit Graning
i sina dagar. »Nok add an alltin starkt an
nok. Men varifrån håle an to e, vistisefan.
Tilika va e underlit. It att an alder sku a
supi se fulder.»

Nok vist Sji-parn, hur Graning alltin add
brännvin å nok vist ja e mä nok, men ja
vild, att an sku böri tal om Graning å alla
hanses fucker å puss, å sa ja:

»Nå an bränd full åt se, kan ja vit, etter-
som an alltin hadd himma.»

»E näi, e va lögen!» E va rakt å som
Sji-parn sku a blivi arger. »Ja tror Graning
it alder i sina dagar add bränni så mytjy
som iett fingerbår brännvin. Nok add an
någo ander tämpor för se han nok. Si tu,
an va å for ti Räval etter e. E va an å
Fristett, som för jömnan sigla härimillan å

Räval. Men alder att tullsnokana sku a knipi dom.

Ien gångo va Graning å Engblom, tror ja an hiet den ander -- Graning va sjölver å tala om e för me — dom va å komd tibakes från Räval å båten hadd dom fulllastager me sprit. Dom add rei komi in i ytersjären, när Langana — så hiet tullsnokana — va å så dom. Graning å Engblom sigla undan, men e jölft it. Bäst e va, va Langana sidom sides me dom, men e va ännu bra långt hålld imillan. Tå sa Engblom, som an va å tala så där sätlot:

»Ta fan, sjuter it ja!»

»Va it tolloger, vi kan få fan för e!» svara Graning.

Så sigla dom åter, men Langana komd nämmare å sku full ti slute a knipi dom. Tå sa Engblom åter:

»Ta fan, sjuter it ja nu!»

Me sama jick skåte från själbysson å jinom storsigle åt Langana. Tullsnokana blei rädda å vänd om å for. »Si tu nu, nu slapp

vi dom!» sa Engblom å gåbbana fick brännvine sitt bärgat. — Man förstår se it på hela Graning. Iblann va an så håle å dristin, å e va an nästan alltin, men den gångon va e jyssom an sku a vari lite rädder.»

»Näi, it ska an alder just a vari rädder. Så tala nu fare för me.» E va lemel, som sa e. »Ien gångo va an å tjära tjörktatji. Tär på kamben sku an a vari å stå på hyvu å rit beinen i vädre.»

»Ja, si tu, an va tjörktimberman. Å den gångon tu talar om, va ja me an, så ja kan reid ut e me sama för er.» Nu va Sjiparn å add komi i tagren. »Ja add it vari ti sjös tå än it, å va dräng på Svartnäs, å Svartnäs add sjicka me å jölp Graning. Vi jick först jinom sagastyon å opp på sagastyskulan å så krak vi jinom luckon på tatji.

»E tu rädder å?» fråga Graning åt me.

»E sku fän», svara ja. Å så takla vi opp ti kamben.

»Nu fan e tu full rädder nu ändå?» fråga an åter.

»E näj», svara ja, men nok va e likaväl å tjändis lite biändlit i magan.

Tär på kamben va an å jord tåko fucker, som ja it a trot någon jävel ha hyvu ti å jör. Först jord an, som tu sa, å stäld se på hyvu tär å rit beinen i vädre. Nå, e va nu ien fot bret ti stå på, men likaväl. När an add vari å stå tär kansji ien minut, jick an å slo beinen kringom järnstånjin — nok viet ni väderflaggon tär me ryöste — å slängd hyvu neiråt. It hängd an långsåt tatji, hyvu va å dingla neiråt korse, som ä utmålad på tjörkgaveln.

It va Graning så allt å storer, snarandes va an på minder sidon. Men ien skarper kar va e. Iett som an va å konstrera mä, så va e krätjin. An hadd dom alla så opp-ärttaga, å e va it gott för någon ander ti kom i lann på holman hanses. Me rian — on ä full än tär me strann — hadd an opp-rit stavrar, å ba an någon kom himm ti se, sa an alltin att dom sku mådas ta ien stavuri i hann, när dom komd i lann, för an-

nors sku hundana va å ät opp an. Sjöilver va an it alder å bryd se om arga hundar.

E va så att tjörkbackhundana allihopa va rädda för an. Garvars hadd på den tinn ien håle ti arger hunn, men bara an så Graning på isn, när an komd ti tjörkbackan, nok for an få nok. An add havi någo tämpor me an, å när den argast hunn va rädder för Graning, så tårdis it dom ander kom när an hålder. — Dom sär att e va ien gångo, som Graning add komi skringandes på tjörkfjäl, å garvars hunn add komi imot an. Graning hadd själgaddn me'sse, å när hunn sku ti å spring på an, stack an gaddn imot an. Hunn huggd i å krotjin for jinom tjäftn. Graning svängd om kvicka slag å börja ti skring utåt fjäl å dro hunn etter se. Hunn add kvinka å låti illa, men först på ander sidon fjäl add Graning släft an. På e vise sär dom att e ska a gåt till, att tjörkbackhundana blei rädda för an.»

»E ä som ja sku va å ärhinder me någo tåko å, som pappa tala om för me. Bistömt

va e Graning e å.» Nyback-Agust satt å skrapa se bak yöra. Fare hanses add vari ien gåbbe me gott komihåg, å språksammer va an å. »Väntin nu lite! Sama gåbbe add bot i sjären å add bruka lundrej. Säkert va e Graning. He jo, nu har ja e! E va så att Graning add fari opp i soknen i någo ärand. När an va å komd tibakes, add an på lansväjin myöt Svarvarn. Gåbbana add börja språk. E blei tal om hundar, å Graning kavera, att den hynda it add valpa än, som sku få ien tåkon arger avkoma, att Graning sku mådas spring undan.

»Va å kom himm ti me, får tu full si att tu a lujj!» sa Svarvarn. »Tu har iett val: hunn ä å äter opp di eler å ä tu å springer.»

Graning va nysfikin å följd mä. På väjin bryöt an åt se ien skaplin rönntjäpp. Svarvarn jick före. An sku säkert ärt opp hunn, tårs Graning sku koma. Graning jord se injin bråsku. An va å jick in i ien styvu — e va full tär, som Svartströms nu ä —

å ba ti få lite blår å lite bik. Blåre band an på stavurändon å smörge biki på. När an komd ti Svarvars va ien storer, fuler jävel ti hunn å sku spring på an. Graning hålld se luner, tärs hunn jyst sku hugg till. Men me sama räckt an fram stavurn me blåre å biki. Hunn beit fast. Men fleiran gångor add it den hunn sprunji på främant folk. När an add fät biki i gape, add an vänt om. Först add an skaka på hyvu, men så add e buri å, in i styvun å opp på vinn å ut jinom vinsfönstre å ti skojin. På kväldn add hunn komi himm; blodit å muldot add gape vari åt an.»

Nu va e som Sjipar-Janne sku a blivi hieter, närsom an hyörd att e fandes andra, som vist någo om Graning, å an va färdin ti böri jinast.

»E va ien gångo, som an add vari ti Österby. An sku tjyöp halm. Å som an nu alltin hadd hundar, to han ien me'sse. När an komd ti Österby, klaga se Teirn, att e it va möjlit för an ti få in åxn.

»Va jer tu för e, om ja på tiji minuter har åxn i båse?» fråga Graning.

»Tu ska få ien parm halm», lova Teirn.

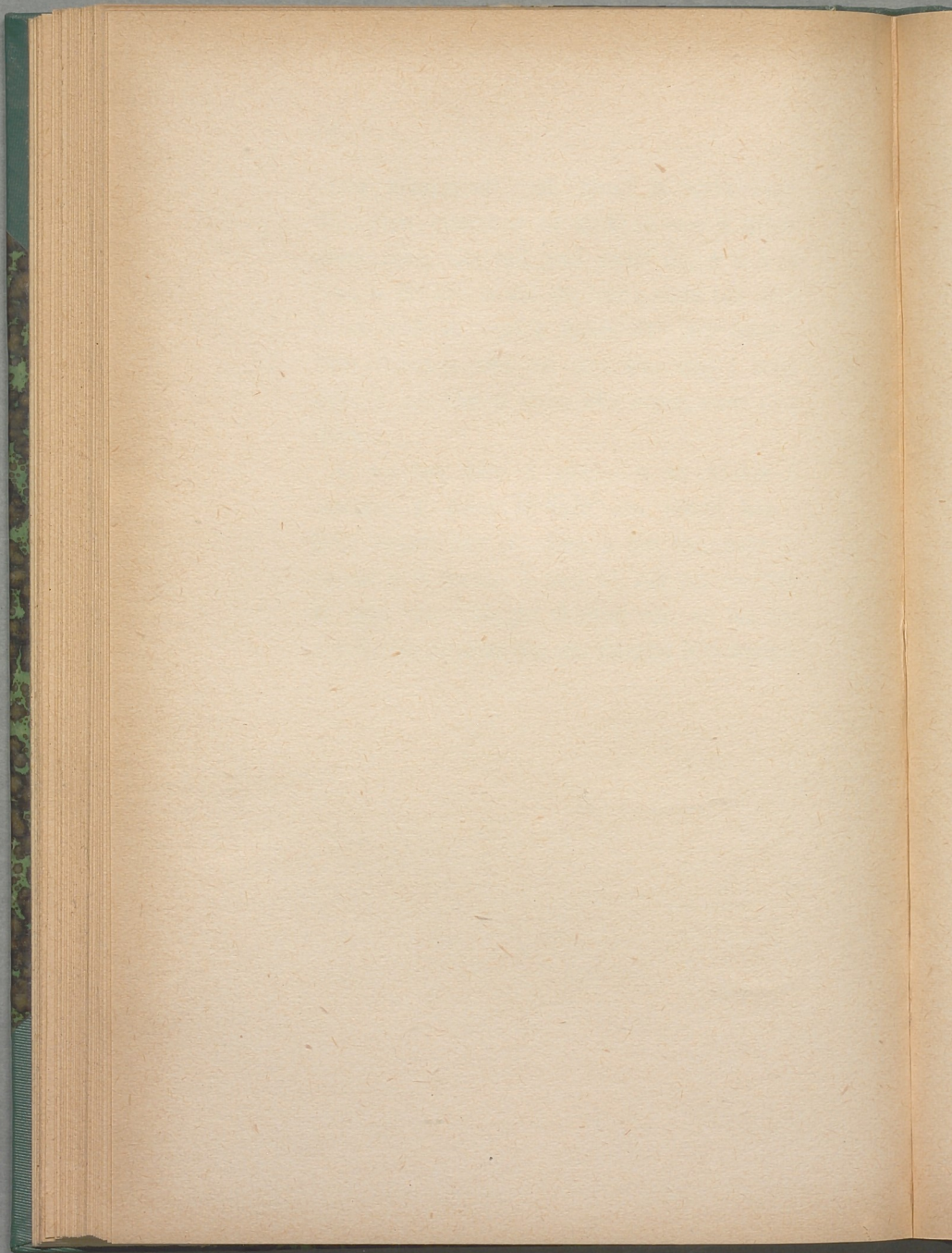
Graning va å visa hunn på åxn å länji räckt e it, tärs åxn sto i båse å flänta. It viet man om Graning va å tala någo me hunn, men säkert jord an full e; it sku hunn me minder a förståt se på ti jag åxn i båse.

Ien gångo sär dom å, att Graning ska a havi två bässar. Ien bässn add vari fromsinter, men den ander add vari arger. Så va Graning å vild slakt an, som va fromsinter. Si, an va ju så tokoger, att an it alder tyckt om ander kräk, bara arga. Bäsana va i sama tjätta. An jick in i tjättan å sku ta den bässn, an sku slakt. Men me sama komd den ander bässn å buffa an. Bässn add buffa an fleiran gångor å Graning add havi svårt ti bärg se. När an åter komd på beinen, add an vari lite håle å arger. An add börja jag etter bässn, som add tänkt ta live å an, å ti slute, när an add fåt fast an å kund håll an stilla, add an fnyst å sagt:

»Din tusanjävel! nok tänkt ja slakt bror din, men ettersom tu tänkt ta live å tjörktimberman, ska full gud straff de, å e ä ja som a fåt lov ti vis de, hur e riktigt bär till.» Å så add an vari å slakta den arg bässn. Den fromma add an sen åter vari å ärlta opp, å an blei ti slute lika arger som den förra.

E va ien håle ti gåbbe ti va frsker å starker. E finns it meir ien tåkon kar i hela lande, tror ja. Om å fan toe, svär ja på att e it finns. Å viet ni, när an va åtati år laga an tvilingar, å dom sär, att an för e fick två sentner råg uta Bærgby Klockarn.»

Årmar

Dom satt åter, gåbbana, å kavera. E va söndager. Å ettersom e va söndager komd gud å gussfruktan på tale. Men hur e nu va så börja man tal om fän. E va tå, som Sijpar-Janne, den hedninjin, sa:

»He, va fan sku e finnas någon gud, å it finns fän hålder. Nok a ja som ynger vari å bet an om jölp, men it a e blivi bäter för e. Å fän a ja skriki på meir som på tjärngen, å alder a an tat me, men tjärngen on to full me on.»

Nå, e va nu Sijparn, å alla vist att e va e sama, om dom sa imot eler it. An hadd ju alltin sitt hyvu för se. Men Nyback-Gusta tårdis ändå hack imot:

»Årmen i paradise, e va ju fän e, å för årmen ä tu full ändå lite rädder?»

»Alder! hänt hi håkon sjujækla årmslängo, tu vil, å ja ska nok kârg on.»

Gamel Janne a alltin vari stor i trutn å injin bryd se om e, när an riktít va å börja. Men årmar a vi alla sit, stora håler å små jävloga å tåko me gula yöror å gult på svansn mä, å nu fick vi någo ti reid ut.

Linnkvistis lemél va först å tala om hur ietre på dom årmana, som hadd gult på sjärtu, for från bakändon ti gullkronan på hyvu, å dom årmana sku va dom jiftigast. Å sant ä e full å, för dom fräser å ä alltin så förbaiskade arga.

»Nok finns e årmar å, som ä utan gulle på hyvu å svansn, å ä lika fulla i ilskor för e», tyckt Nyback-Gusta. »E va ien kväld. Ja va just å komd himm. Ja add vari ti bys. Tär me storbjörkin me Lillbyggningsknutn så ja ien tåkon där. E va rei å sjud. Ja jick å påta päre från pipon å komd it ti lur ikring me. Tå hyörd ja hur e frasa i gräse. När ja så bak me blei ja skrämder så hålan. Ien storer årm — an va säkert

tri aln långer — komd så e fjua etter an. It va ja å så någo gult på an å it viet ja hur an så ut, men långer va an. Sku ja a hitta ien jässeltrodo, sku ja full it a sprunji. Men gåln va långt ifrån, å björkin va näm-mare. Ja sprang, som ja alder i live a sprunji, å opp for ja i träe som iett ikorn. Me sama va årmen tär. Arger va an, när-som ja slapp för an. Först pryöva an på ti kom opp i träe, men när e it jick, la an se i ien kurro runterikring e. An sku full svält ut me. Tär lå an å valla på me, tårs klockon va kringom två, — it hadd ja klocko på me, men ja så e på solbrånan — men tå knalla an se i väg. — Men e sär ja, att sku gåln a vari nämmare, sku ja nok a jet an nok.»

»Tu talar om årmar, som va tri alnar, men e va ien gångo ien finngåbbe, som ja tala mä, å an ska a sit ien årm, som va tri fam-mar. Sama finn va ändå i vintrast på ryss-arbiete tär me Olsbacka. Ja va hos Sann-ströms, å vi add fåt ien någer knorrrar —

Sannström hadd Djamant uta gamalt — å tå va gåbben å tala om e.» E va lemel, som kavera. »Finngåbben — Jokela eler någo tåko tror ja an hiet — va i fammvedaskojin. E va någo ställer tår opp i finnon i Pusula eler Orimattila. Kallt add e vari men lite snyö. Den vintern ska e it a vari å snyt jyst någo alls it. Gåbben hadd långt himm å mådis ha mat me'sse. När e så blei middager, va an å to fram sina gåskakur å brännvinsputeln å satt se på iett väderbrutit trä. Lite tjöt hadd an i väskon. Först åt an lite å bryöe å så drack an lite. Så va an å to fram fäldkniven å skar uta tjöte. När an add skuri slo an kniven i tråe, som an va å satt på. Men tror någon hålan att e va iett trä? E va ien årm, som an add sita på, å när an slo kniven i an vakna an å fick fart på se å laga se i väg. An slo för jömnan ikring se me sjärtn, å nårsom e to mot någo trår eler ståbbar, va e som när man slår ien säck fulder me simpor mot bårji. Gåbben add blivi skrämder

lite satan, men an kavera likaväl att ärmen
add vari ingefär tri fammar.»

Ja a nu it sit mytjy stora årmar, men ien
gångo så ja full ien, som va fan å jiftiger
å nu mådis ja tal om e för dom ander. E
va ien somare, som vi va å sät tär på Varg-
måsaänjin. Hiet va e skaplit å ja for å drack
ti tjäldon tär me Skraveltylädun. Närsom
ja komd ti utfallsditji, så ja på ander sidon
någo vit, som krak i gräse. Bäst e va så
ja att e va ien år. Ja va å nappa åt me
ien sneiss, som dom add lämna etter se på
dikisbrantn å så sprang ja över ditji å lama
till. E to mitt över ryddjin. Årmen brast,
men hyvu å sjärtn levd likaväl. Ja lama till
fleran gånger å alltin brast an i minder å
minder stytjin, tärs hela ärmen va i smulur
som risgryn. Men likafan levd alla bitana
Å när ja så etter, tär an add kräki, så ja att
gräse va likasom brånat. E va full ietre,
som rann å an, som add bränt bort e. Som
ja om kväldn komd himm, va ja å tala om
e för fare å fråga åt an, om an add sit tāko

årmar. An sa att an som bån add komi över ien tåkon där grynårm, å folki add it fåt live å den hålan minders dom bränd an. Sama gångo va pappa å tala om att an ien gångo add fåt spring undan ien ieterslå eler kåparårm, som add säti sjärtn i mun å kurra etter an som iett tjärrjul.

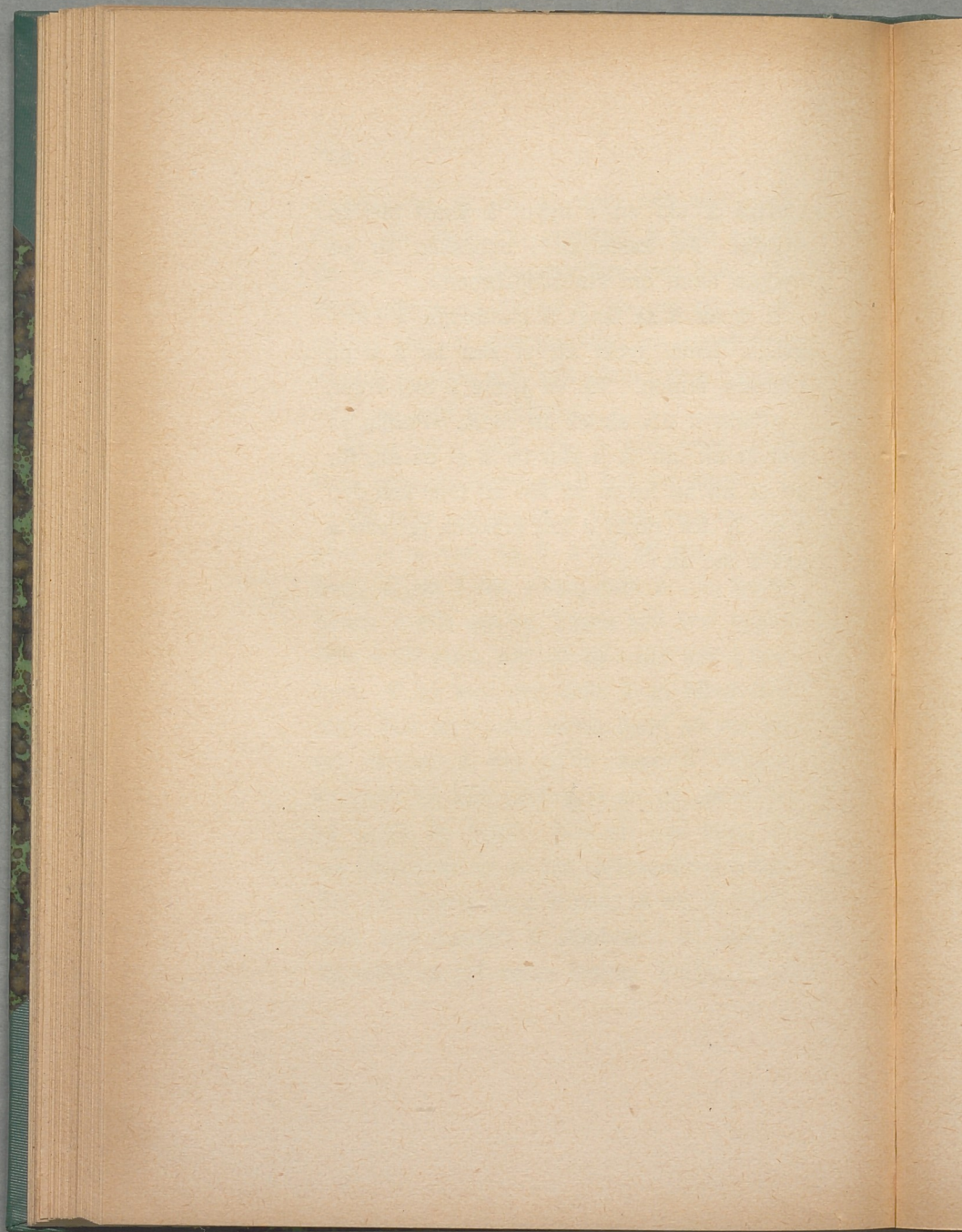
Sjipar-Janne add sita å vari tyster hela tinn, men nu kund an it håll se länger.

»Ni talar om årmar å årmar, men tammeåfan ni a vari ka ti å slå ijäl ien skaplin årm. E va i sist vikan, som poitjin komd himm å tala om e. Frans add vari neir ti sjön å sit etter, om tär va någo fisk i rysjuna. E va lunt den dajin å an bövd inga jölp. När an komd himm hadd an ien någer jäddur å ien riktin kare ti abbore; kringom trj kilo pryöva ja an till. Ja sjicka an ändå åt Adolt. När an add komi tär me kålabotne så an ien sjutusanjävel ti årm. An va grover som armen, sa an, å länger som från bántjin ti stabbrån. (E kan nu va kringom halvander famm.) Poitjin to ien

stavuri å slo an i hyvu, å jinast blei an dyöder. An kasta an i enbåskan tår på hyöger hann om Hultbåtjjsbroen.»

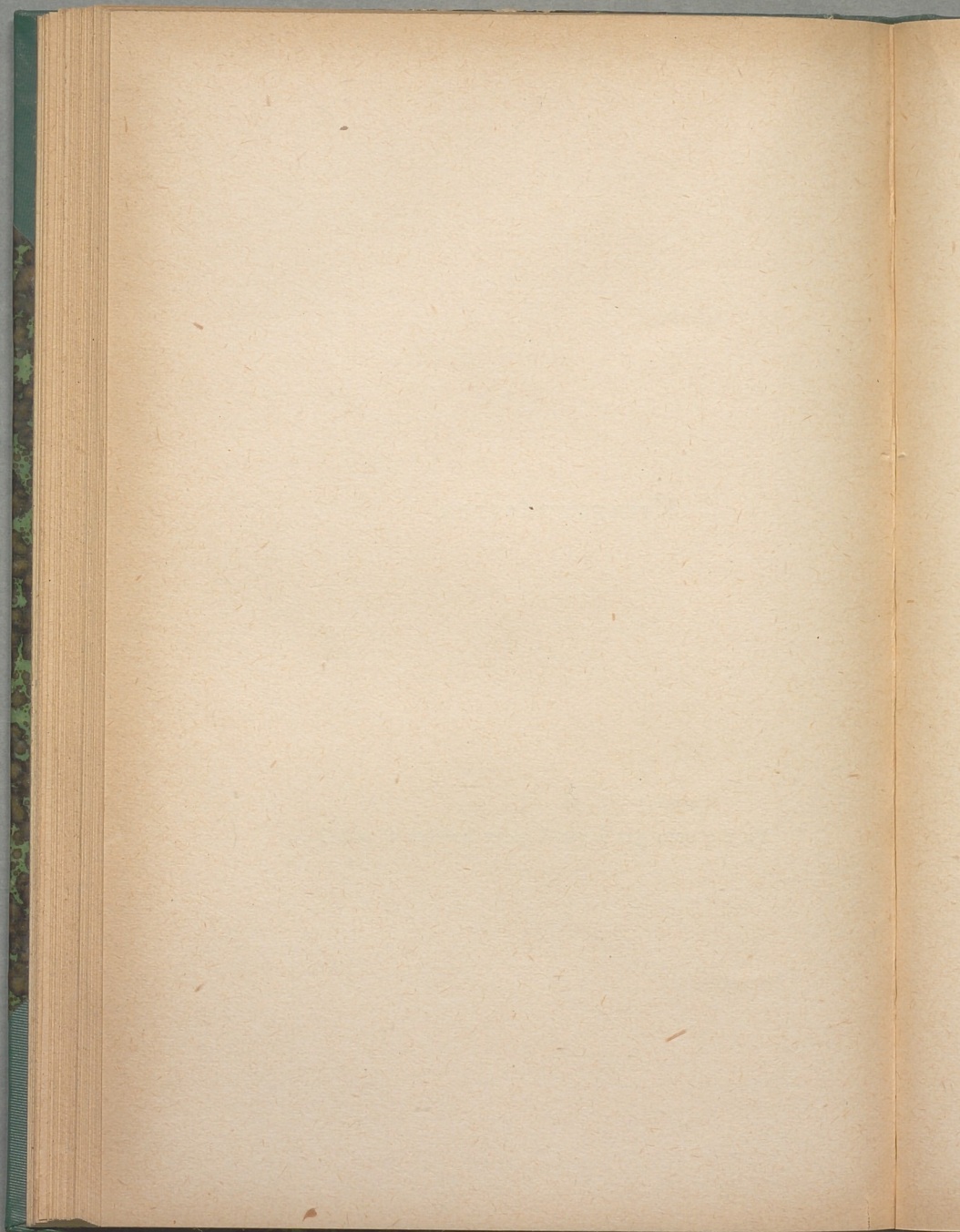
E ä nu it så långt ti Hultbåtjin, å Linnkvistis lemel tyckt att vi sku far å si på Franses årmen. Tå va Janne å blei arger.

»Farin it ti!» skriek an riktít. »Poitjin sa jyst åt me att ja it sku far å si på an, för an sa att an luktar så fän att folki kan dyö å e. Å för räxtn a full kråkona rei vari å jort å me an.»

Kringvandraren

Va ä e som går å går å alder komber ti måle?

Nok ä e biändlit me folki nok. It att dom alder sku va nöjdda. Ja e å tänker hur dom själd å va arga, så länji e fandes tåko där skojare å spåtjärngar å utsjärare, som va å fälást millan soknana. Jömt va e någon, som komd. I blann va dom kloka å iblann va dom tokoga. Ien va å söld någo, ien ander va å tiggd å ien tridi va å sku tjöp någo. Tär va hästklåbbare å påsetivspelare å tjärufinnar, tär va tåko, som va lite kåmsjyösa å som it jord iett skapandes granns nytto, bara mat va dom å tyckt att man sku je åt dom.

Å nu kan man få hyör folki klag se, att e ä så tomt å biändlit, som injin meir ä å far me vägana. Alltin va dom å vist någo nyt å e va mång gångor, som e kund va nytto me dom å.

Skojaren eler tattaren, som folki å sår, a it vari mång år borta dom it. E va iett jävla slakte e å. Långsåt vägana rak dom bå vinter å somare å it att dom sku a blivi länji på ien plass. Tjärngar å bån så inför-faslit råita dom me'sse. Å när dom komd ti ien gål ien jävla pasma, va e så folki blei jyssom lite skrämnda, för dom så it någo folkaktiga ut it.

Men ti nytto kund dom va å glädji mä, bara man va å försto se på dom. Spå kund dom bäter som någon ander, å tåko, som va bortstulit, kund dom skaff tibakes. Å goa hästkarar va dom mä. Bäter spålmänder fandest it e, å me dansn domses va e it så rakut hålder. E va ien, som dom kalla ti Skojar-Rosn. An va tjänder i fleran tjörk-soknar å ska a vari riktiga spålmanskunjin. Men iett, som va lite tokot me dom, va att dom va på själas. Nok va e ti håll opp yögona nok, för dom kund va å lag bort va dom vild, å e va injin go sak ti få e åter.

Biändlit va e å me'ddom, att dom, närsom dom for me vägana alltin sku va å rit kors etter se eler bryt kvistar å kraklur å kast på vägana. E va säkert någo märki, att it ander skojarer sku va å kom sama väg.

Som ja rei sa, va it folki å tyckt om tåko-där lansvägarare. Ien gångo sär dom, att e ska a vari ien bonde — e va i Tjörslätt tror ja — å an ska a spåla skojarer iett jävla puss. Som dom add komi in å bijära mat, add an havi pigan ti kok ien storer back korngrynsgryöt. När gryötn va halvkokter å grynen ännu va hårda add bon sjölver lyfta gryton från spisen å ställt on mitt på golve. Så add an tat piskon från väddjin å havi skojarer ti ät opp all gryötn. Å fast dom va mätta å sa imot, så add an ståt bremä me piskon, å dom mådis ät, tärs gryton va tomer. Men etter den gången ska e it a komi fleran skojarer ti hanses gål.

Men va ska ja va å tal om skojarer så mytjy. It ä folki alder å har någo allt å långa reglor ti läs om dom. Anat ä e me

dom där småvituga kringvandranden, som jick å bijära. Dom ä full tjärngfolki å är-hindrar se, å om dom kan man få hyör bå bitti å seint.

E ä nu full för femti år sen, som ien jick ikring å bijära, å an va dom å kalla Pallus, som an hadd så korta bein. Dom va it länger som ien fot. Men va beinen korta, så va ryddjin å armana långa så e stoppa.

Pallus ska a vari himma från Tienala å vari adelsfyödder. Dom sär att an riktit va å hiet Bärgestråle. Ien besjälän kar va an, bara man it jord harm åt an. An add gåt ikring i soknana, men iett tokot mod ti gå hadd an. När an jick, som folki brukar på två bein, så add e it lidi för an jyst någo alls it, men nok håle fick an fart på se, bara an satt armana i backan. An add skutta etter me dom, å beinen add gåt som trom-pinnar på an.

Pallus va it på anat vis någon dumber kar, men an kund it lid e, att folki va å så

på an meir som på någon ander, än minders sku man få skratt åt an. An va tillåmera så tjinckoger att bara man skratta å hadd rolit åt någo anat så trod an jinast att man va å spitaklast me an. E sömsta man kund jör åt an va full ändå ti kall an »Pallus» »herr Bärgestråle» sku man säj.

Ien gångo add Pallus, småvituger som an va, när an blei arger, vari å tänkt lag två pigor blinda. Pallus add vari i ien bongål. An add sita å sit ut jinom fönstre, nårsom pigona add komi bärandes utanföre me vattsån. Pigona måst full a vari å skratta, ettersom Pallus add blivi arger. Kvicka slag add an fari i spisgruon å tat ien näva asko å, som pigona komd in, add an kasta askon i yögonen åt dom. E turast nu ändå den gångon så väl, att dom inga feil fick.

E add vari ien ander gångon, som Pallus add liga på un. E va seint rei, å folki va jyst å sku gå å lägg se. Vårdinnan add sit etter hur Pallus hadd e på un, å som

on så att an lå nära kantn, va on it å ärhindra se, bara sa:

»Ni ska it fall neir, Pallus!»

»Å rammel på din stora buk», add an jinast svara.

It trängd man alder va rädder att Pallus sku jör någo åt bånen, såframt dom it va å ärtta an. Men bån ä bån å e ä iett fan, som dom altin ä ilaka. Lårtana add, när dom så att Pallus komd, bruka ställ se på hålld från Pallus runterikring an. Ien sto me loftestrappon, ien ander me styvudörren, ien tridi me lillakamarn å va dom fleiran, sto dom me någo ander dörrnar. Så va an, som sto me lofte å skriek: »Pallus, Pallus!» Pallus va it seiner ti lägg etter an. Unjin undan opp för trappona å Pallus etter När Pallus add komi halvvägs för trappon, va dom ander åter å skriek: »Pallus, Pallus!» å Pallus vänd jinast om å börja spring etter dom. Å på e vise kund bånen i sin ilakhiethåll på så länji dom vild. Men säkrast va e likaväl för dom ti håll se me husen, för

Pallus va ien jävel ti kast stien. Dom sær, att e it ska a findas mång karar, som kund kast som an.

Säkert add Pallus vari i Fagerviks tjörkon, å folki add full skratta åt an, för nu har dom iett fåko ordstäv: »'Jävlar!' sa Pallus i Fagerviks tjörkon.» — lett anat ordstäv, som folki å har etter Pallus ä: »Fläsk å potiäter ä min bästa mat, men sjita vill ja i lutfistjin.»

Pallus add långa tider vari å gåt ikring i soknana, å e va e sama vart an komd, nok va an tjänder. Folki spitaklast me an å jord harm åt an, å man sku säkert kun skriv böcker om folki å domses tämpor me Pallus. —

E va ien å, som dom va å kalla ti Tassot-Sannholm. An va himma från Pojå an, å add vari i militärn. Dom sær att an ska a vari fändrik. E add it vari möjlit för hanses ägna ti håll an himma. Folki va å sjussa himm an men it hålldes an tär, bara for åter bort, å bäst e va, va an tibakes.

An va nu full riktit bortrasager an. Ko-råmpur å kohorn å koklockor å allt tåko add an hänji på se. E va nära nok så att an to allt, va an hitta å hängd på se. Tär va läderbitar, som folki add kasta bort ifrån skotryon i spisgruon, å an add hitta å gamla reipstompar, som injin länger kund nyti, men allt dågd e åt an.

När an komd in i styvun, va an å hängd opp finhiettren kringom väggana, å tär fick dom va, tårs an for.

Ien storer herre trod an se va, å ifall om man it exstumera an, så blei an arger. E va ien gångo, som an på iett ställe, ba att få väling, å när pigan hänta e åt an å hålld skåln i hann, add an ståt å sit på on, men it att an sku a hygga ta välinjin.

»Håll i!» add pigan sagt.

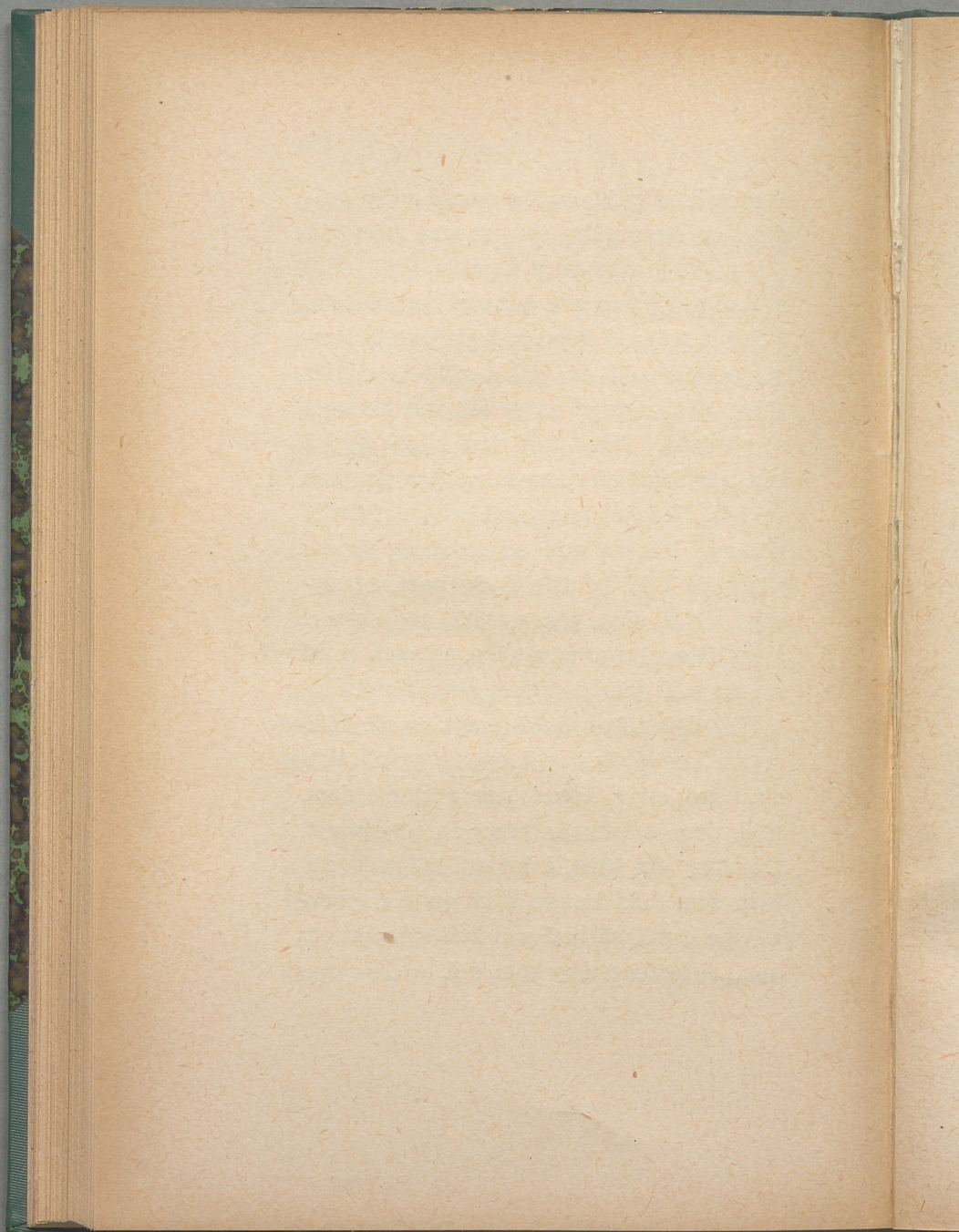
»Ettersom e hieter: håll i! så håll i tå!» svara Sannholm, å it add an tat välinjin, hålder va an utan.

E va nu full så, att Sannholm trod att grannlåtren, som an add på se hängt, hyörd ti unje-

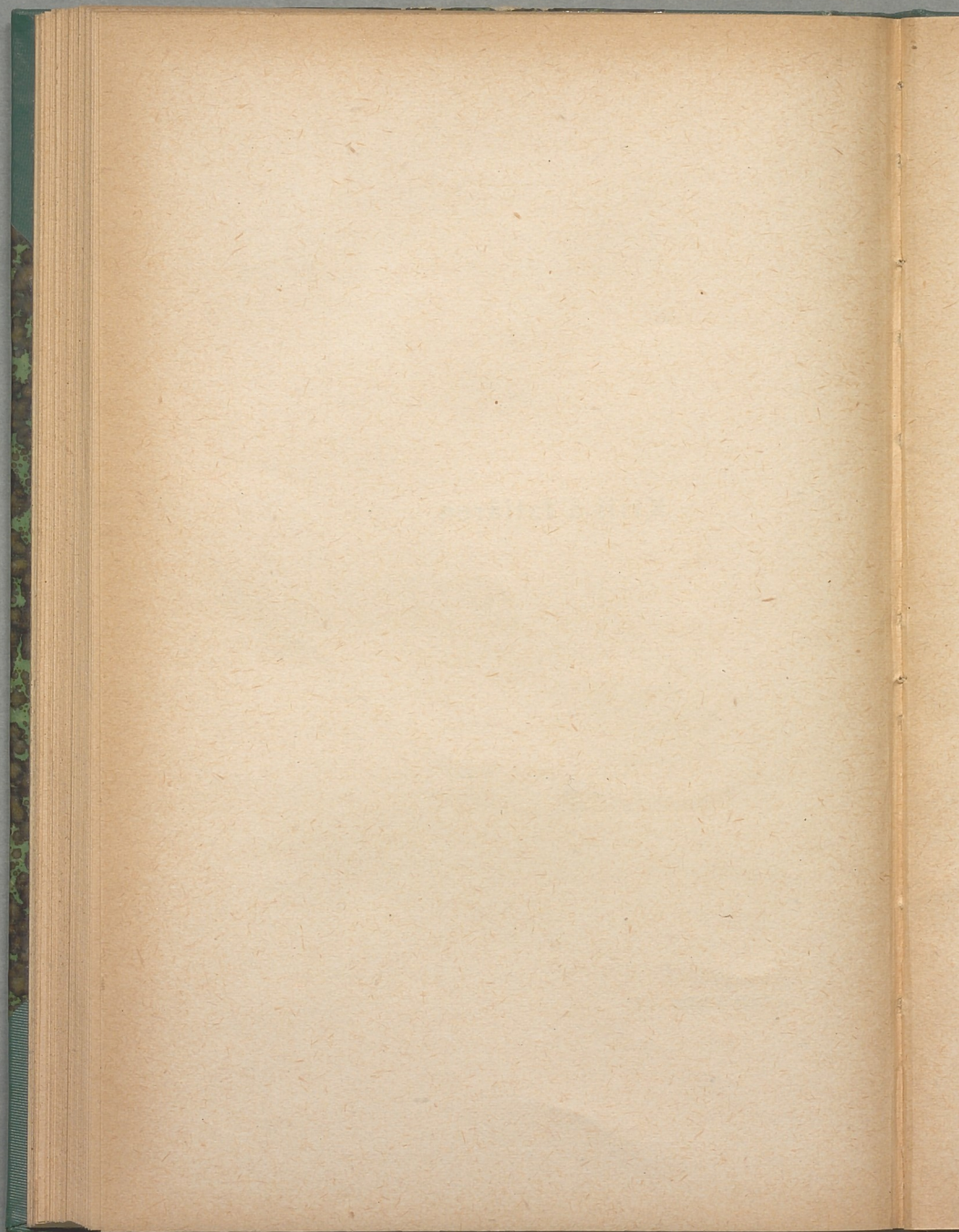
formen, å så tyckt an att an va så mytjy hyöger, som dom ander, som va utan unjeform.

Ien gångo ska an a komi in i tjörkon i full stass. Prästn add jyst vari i predikstoln, å Sannholm add komi in å gåt långsåt storgånjin. Så add an vari å ställt se mittför altare. Tär svängd an se iett varv ikring å så på folki. Prästn add vari å hållt opp å tala, när Sannholm komd in. Man ska tänk se iett tâko jud, som koklockona fyörd i tjörkon. När an add sit se ikring tär me altarrinjin, add an dalla i väg bort sagastyvåjin. Hela tinn, som an jick, add an vari å tat tâko allversamma stieg, att man kund tro att e va kunjin sjölver, som komd.

E ä full tokot ti tal om tâko där folk, som a komi i olyckon jinom sitt hyvu. Man måst tro att e ä gud, som a straffa dom. It ä dom å kan jör någo åt e sjölver it. Dom har sitt yöde, å ien ander kan ha sitt. Men som folki kan va å tal om e å spitaklas me e mä, så bod e it kun va så storer synd ti birätt e tâko som e ä.

Kriji à fatiären

Krig sår dom att e a vari så länji, som jordn a findas, å krig ska e full finnas, tärs domedajin komber å änglana ä å tutar i basunren. Gamel Bätjin ä å ärhindirar se lite om kriji å fatiären, som ska a vari för kringom femti år sen, å an a vari å tala om e för me.

Engelsmändren va e den gångon, som ryssn fick va rädder före. Dom va å komd roendes hi ti från Porckalafjäl. Tär ska dom a liga me storbåtana tri somrar. Man kan tänk se att e va Fristett, som add lossa dom ti. Säkert ä e it, men så sår folki.

Kringom tolv man va e, som komd opp långs åen ti tjörkbackan. Tär va dom å jick opp. It hadd dom någo jivär eler åhåld bara någo röa glasbollar å dom va stora som bånhyvun. Närsom engelsmändren

komd ti Klockartåji, som vi sär, va dom å blei ti stå, å så va dom å lura jinom dom där bollana på tjörkon. It förstår men se på va dom meina me e, men säkert va bollana full å sku föriställ någon sorts tjikare.

Ryssar sär Bätjin att e nok ska a findas tär i gålana me tjörkbackan kringom femti stykna. Hästkarar va dom å ti husarer ska folki a kalla dom. Närsom engelsmändren add stiji i lann me tjörkbackan va ryssana å fick lite håle å bråt. Jinast for dom opp på hästryddjin, å me piskon add dom för jömnan bada på. Opp för Ryövarbärgana add hela smalan ridi, å e add dåna i stienana å brakla i båskana, som e sku a vari minstens tusn man. It ä man ka ti å förstå hur it hästana for hyvukråka, närsom e blei neirförbacka på ander sidon, för nok va e å bar å för dom ryssana, som fän sku a vari etter dom.

Närsom engelsmändren fick yögona på rysskadriljin tär på bärgana, va dom å börja skratt å dom add skratta så. Säkert add

dom å vari å jort spitakel uta ryssana, som hadd jivär å anat ti ta imot mä, å likaväl add flyt för tolv engelsmän, som it hadd någo ti värg se mä. Men va dom va å budra, e add itt Bätjin vari ka ti å begrip se på.

När man it meir add hyört någo uta rysana, — så birättar Bätjin — sa folki, att engelsmändren add fari ti tjörkherrn å tär add dom vari å bijära blommor från trägåln. Tjörkherrn add vari å skaka på hyvu å sagt åt dom att an it hadd maktn ti je någo blommor åt dom, men it sku an va arger hälder, om dom sku ta, änminders tänkt an försyök ti hinder dom. Engelsmändren add skratta, men it att dom sku a tat iett blad från trägåln åt an.

Sama tider sär Bätjin att e ska a vari fatiär. An ä it ka ti å kom ihåg, hur e va all fatiären. Likaväl ärhindirar an se, att e va ien somare, som e it add komi jyst någo rägen alls it, men frost add e vari.

Krätjin add gåt å släkt måsan från stie-

mana, som e it fandis någo ti äta i skojin
å folki mådis för dom miltalen neir ti sjön,
att dom sku få drick.

Bråddåkrana va å torka å fryös bort å it
add e vari bitydlit, som folki add fåt. Sjär
ikull. Jordpärona växt it. Dom add vari
tåko som ärter. Å jordn va så torrer, att
on add sprutji sönder riktit alla ställer.

Men e va it bilåti me e. När e blei opp-
tagantider va e å börja rägen. It add e
rägna, när e sku a tāla, men när e sku va
torrväder å folki sku kårg pärona tā add e
full börja. Å e add rägna vikutale, å inga
opphålld add e vari. Allt va surt å jinom-
blyöt å dom, som add sāti pärona på läger
jordar, va it å trängd tänk på e hålder ti få
dom däriifrån. Lite bäter va e full ändå me
dom, som hadd pärona på sannbackar, men
it va e bitydlit e hålder. Tär add e it växt
någo päron jyst alls om alls it, som e va
så torrt om somarn. Men när folki va å
kasta jässeltrodor över tiegana, kund dom
stå på dom å me räfson krafis åt se ien diel

uta dom päronknallana, som e add växt. Sku dom it a ståt på trodona, a e it vari möjlit för dom ti få någo från lande, snarandes sku dom sjölv a blivi tär i trätjin å muldn. Nu kund dom likaväl bärg åt se lite. Nu ska man tänk se att pärona va sura, när dom blei opptadda, å så satt folki dom i pärongräven, å tär va dom mestndeln å rutna bort. Å på e vise blei e it mytjy ti ät. Den somarn add it folki fåt bärga it åt krätlin å it åt se sjölv att e sku a stoppa för vintern.

När vintern komd, så it va nu någon uta soknbona å trängd svält ijäl. Folki va å slakta krätjin, som dom it hadd någo ti je åt dom. Å så fick dom på tåko vis lite tjöt åt se.

Men nok tjändis e lite biändlit ti si, när som e komd långsåt vägana gånbar å gummor, gamla å unga, tjärngar å bån, tiji, tolv i skätjin å it hadd dom kläder, att man riktit fägdis si på dom hälder. Kalder vinter va e, men nok kund man si tåko, som va

bafota å it att dom sku a havi sulur änminders ovanläder. Dom komd släpandes långsåt vägana å nok blei e full någon etter, men it va dom ander å räkna på e it.

På e vise måst e a gåt till, när dom hitta ien kvinna å bâne tår på väjin ti Broby. Om dom va ijälfrusna eler om dom blei dyö uta svält kund it folki säj it. Dajin före add e komi ien någer tåko där vandrare ti Broby. Jinast som dom komd in å så päronskalen å strömingshyvuna å beinen i spisgruon, va dom å sprang till å påra dom i se. Dom hann it vänt hålder, tärs folki fick gıyötn kokter åt dom. It va e ana bara sjinn å bein å lite slarvor på dom kroppana, å — e ä fult ti säj e, men man sär som e ä — allt för jömnan va vatne å rann från baken åt dom. Si e va full så att e it va möjlit för dom ti håll någo i se, när dom add äti tåko, som it va å dågd ti mat. Nok viet man hur magan blei å e. Säkert va kvinnan å bâne, som dom hitta på väjin, å hyörd ti sama sjack, men on add full blivi så ut-

mattager att, som on full, så full on å blei tår, å dom ander add uta hynger blivi tåko som krätjin, att dom it va å så e hålder.

It hadd man sjölver så mytji här i soknen, å nok va folki å räkna bryökakuna nok. Men likaväl kan it e a vari många, som it tyckt att e va tvunjit hugg ti jölp dom uslingana. Man fick it ro för se sjölver å dagatale etter, som vandraren åter add vari tjändis e så biändlit.

E va sama tid, som böndren va å byggd åt se. E finns stora lagålar uta stien, som dom sär att böndren fick oppsatta å it ga anat för arbiete bara matn.

E va nu om e. E ä riktit jusom man sku vil gråt, när Bätjin talar om e. Men så ä an å vil munter opp ien å talar om ien tokoger pasjas.

Krig va e tå å, men e va seinare e. Rys-sana va å for ikring å sku ha sjus från jäsivargålana. Böndren va å sjussa tå å mådis sjick häst å kar ti Backa. Jäsivargåln va tår tå.

Brobyggin add havi ien halvtälloger poitji, som hiet Janne, ti pass på sjusn för se. An add vari mörklätter i yögona å svart hår add an havi. På hyvu hadd an ien fåkon där stickager sjömansmysso me tåss. Så va e till än, att an tala sätlot å e va it många, som va ka ti å reid ut va an tala.

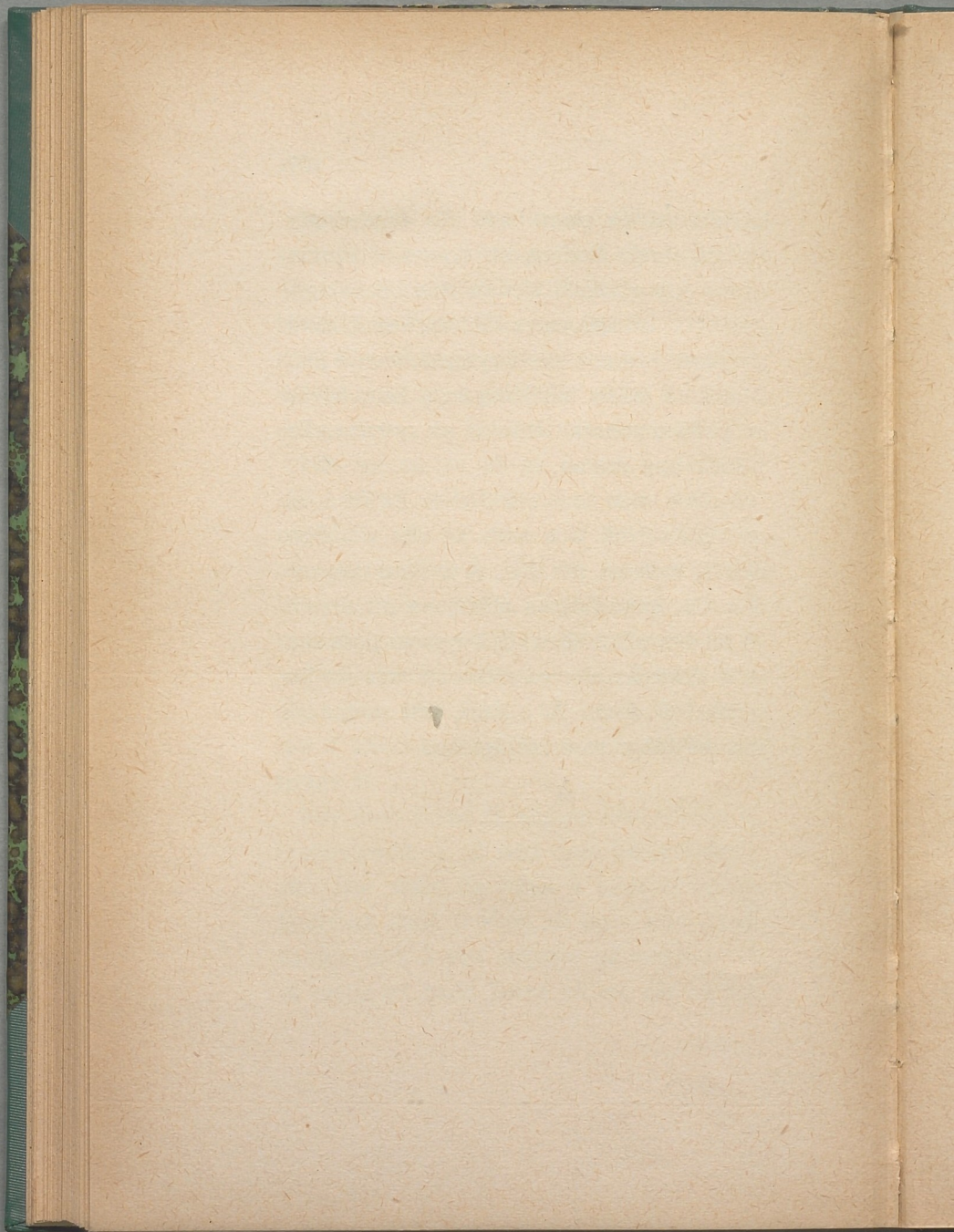
När an nu va tär på Backa, å vänta på sjus, add e komi två ryssar å an add fari me'ddom. Ien å dom add full vari å tala svenska å börja språk me Janne, men va håle sku ryssn förstå se på hanses tale. Å så add ryssana börja budra me varander, å imillan add dom sit på poitjin, å bäst e va add dom vänt hästn för an å haft an ti tjör ti Ravalsbacka. Tär va e ryssar inkvarteraga tå.

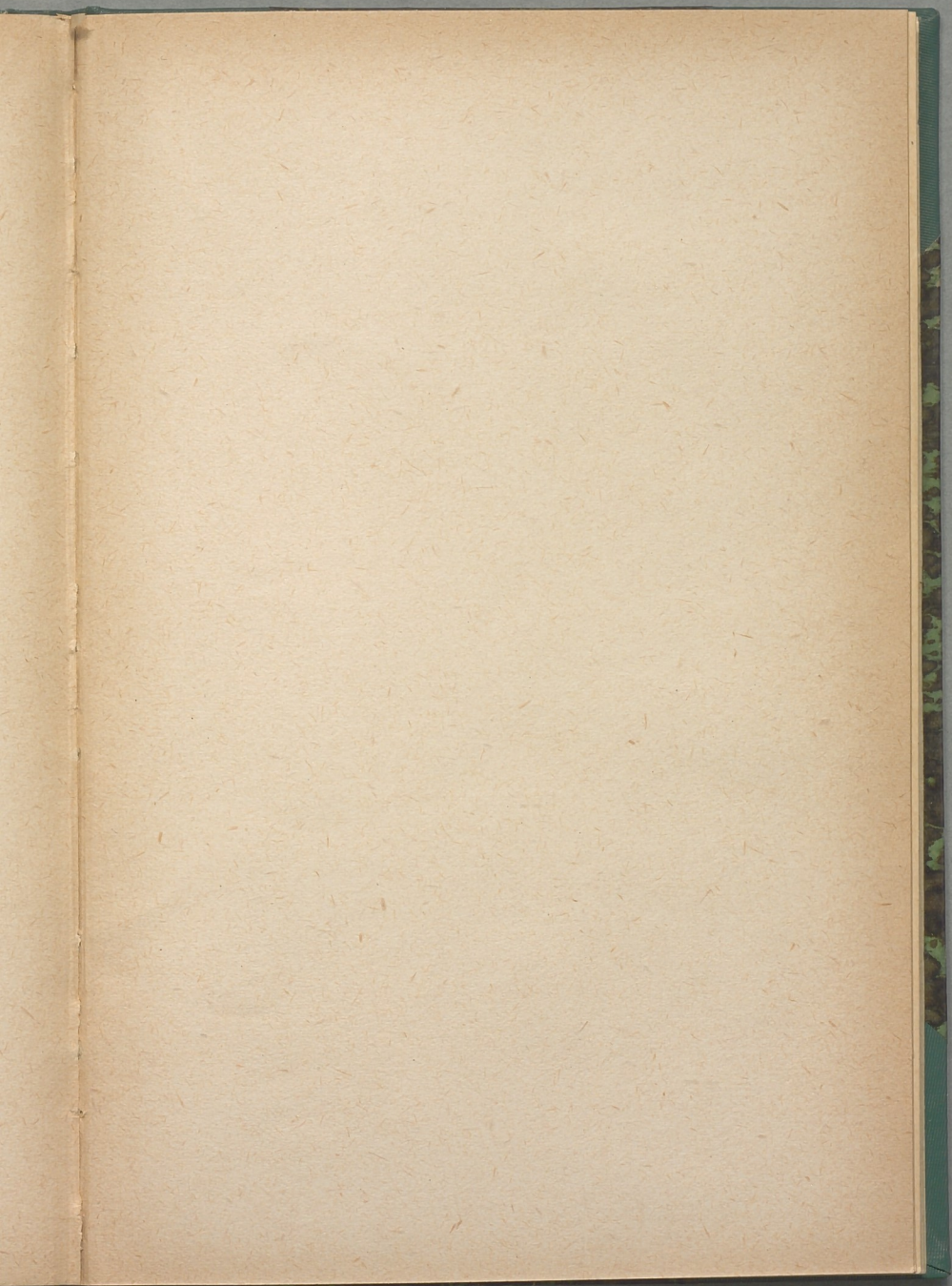
När dom komd ti, add an blivi fyörder in i storstyvun, å så add dom börja förhyör an. Hur dom nu fråga å fråga åt poitjin försto an ändå ti slute, att dom trod att an va ien turk å sku spijoner på ryssana. Å så mytjy vit hadd Janne att an, när an fick

klarhiet på va dom hadd för funderingar me an, skreiv åt dom, att dom sku hänt in någon uta gålsfolki eler far etter bifallningsman. När an sjölver, ruståldarn, komd, tjänd an jinast Janne, å sa åt ryssana, men e jölft it it, å så mådis bifallningsman kom å lyös ut poitjin, annors vitisefan va ryssana sku a ställt opp me an.

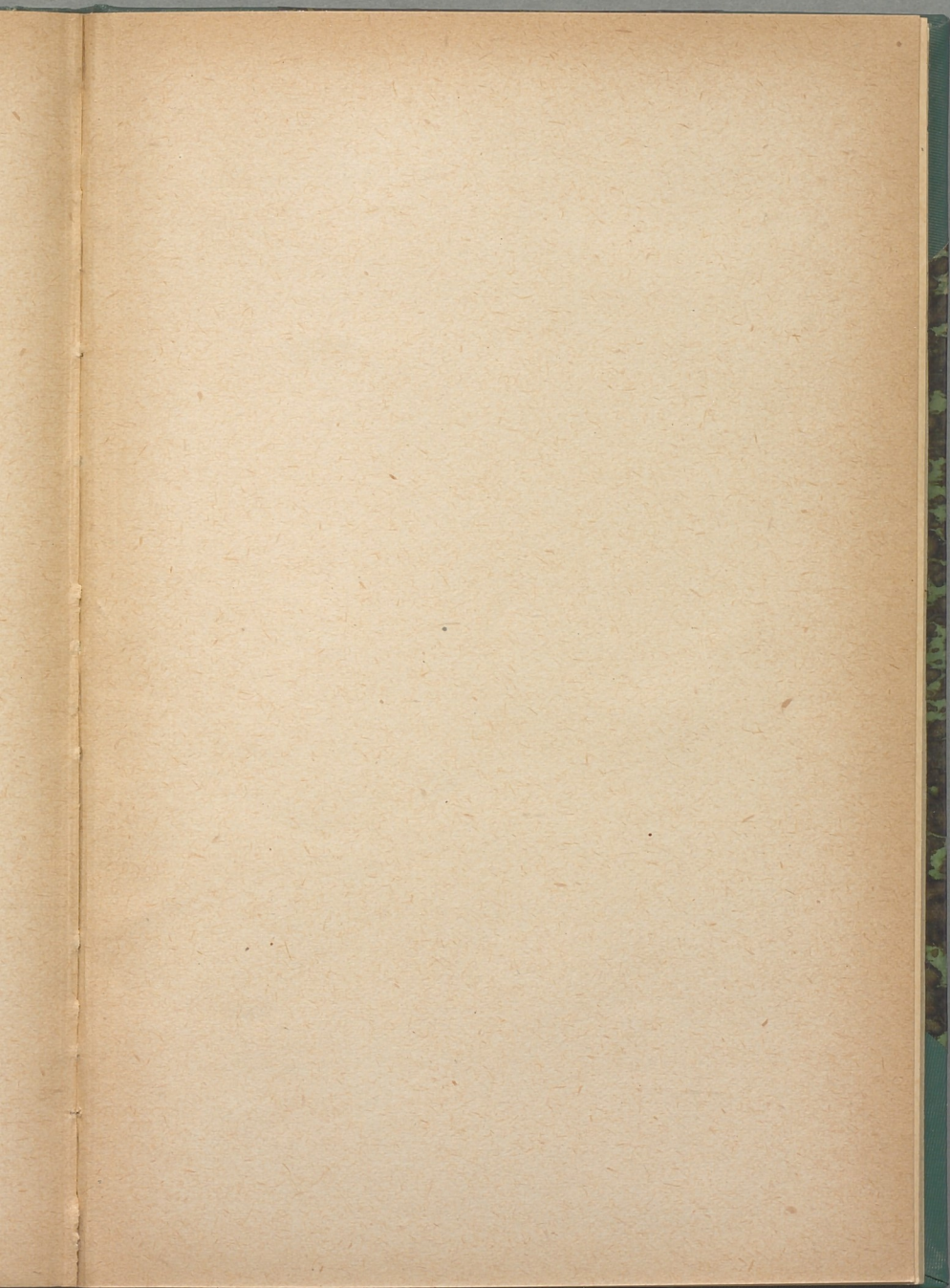
Meir e man it i stånd ti få Bätjin å tal om kriji. Nok ä e som an sku vit någo anat å, men an sär it e. Å e ä nu tåko me dom där gameltidsens mänsjona, att dom it vil tal om allt hålder. E ä jyssom dom sku va å sjömmas eler va rädda att man ska jör spitakel å dom. Å e ändå, fast man ä så äjin me'ddom som me ägi far.

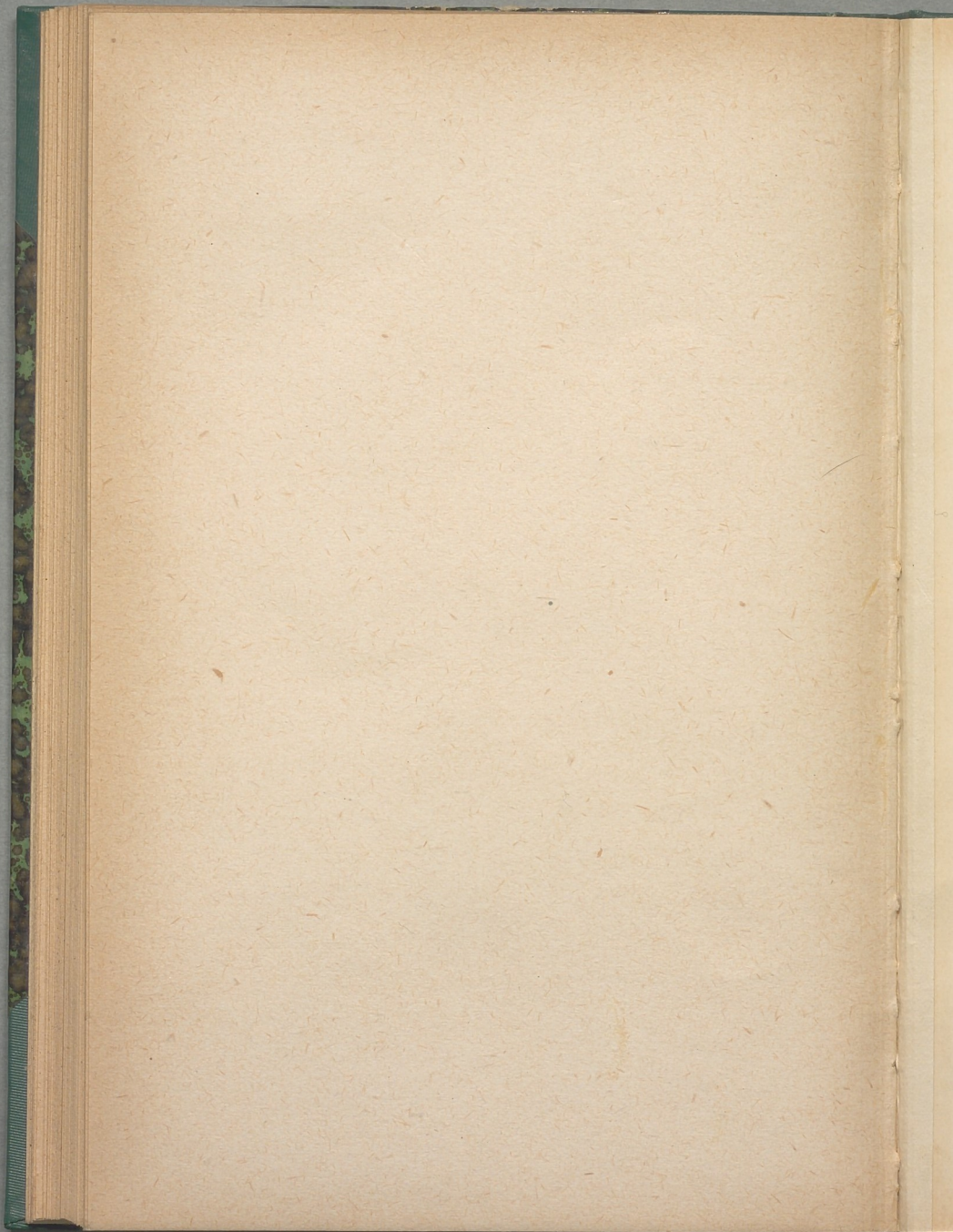

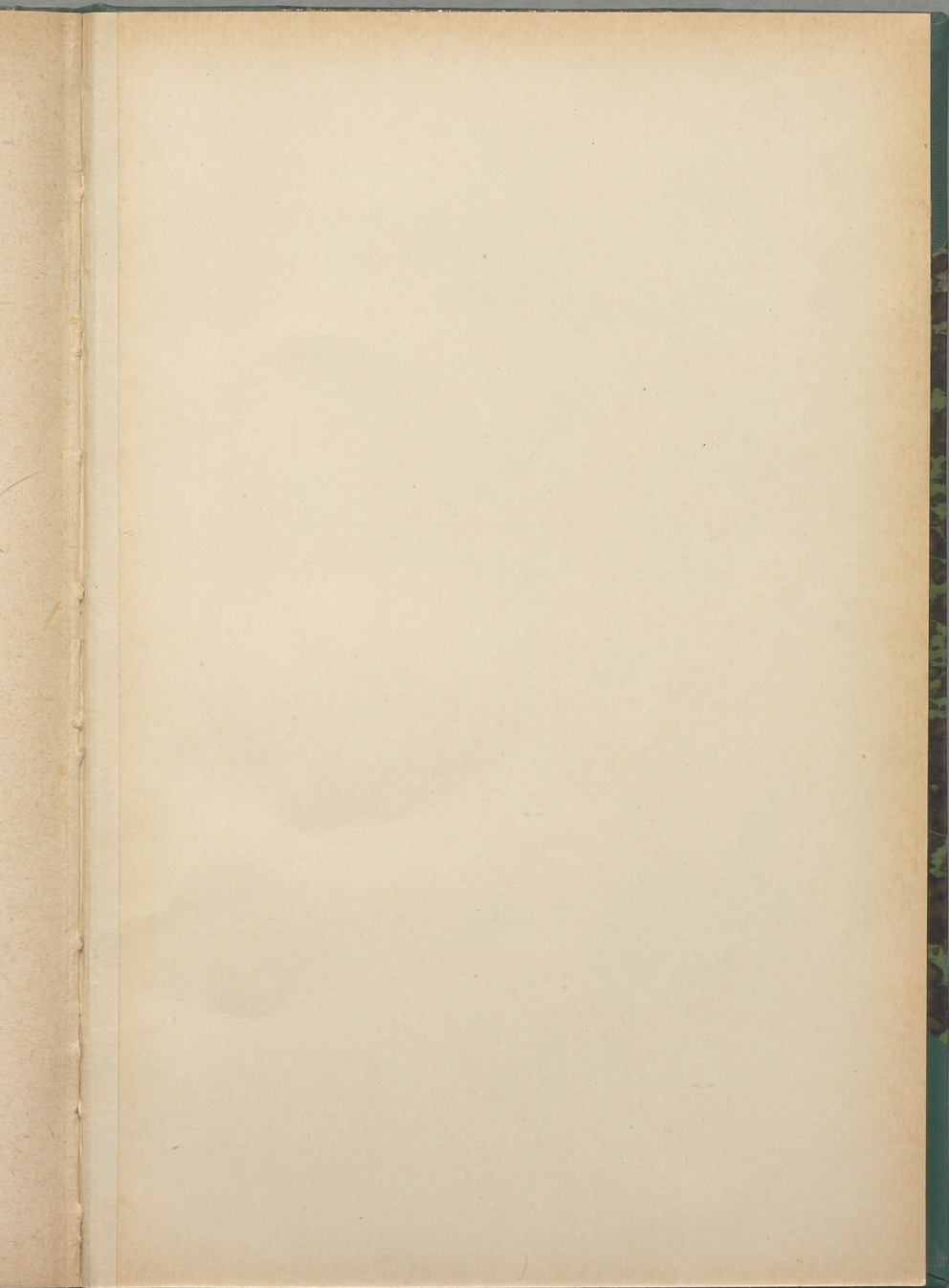

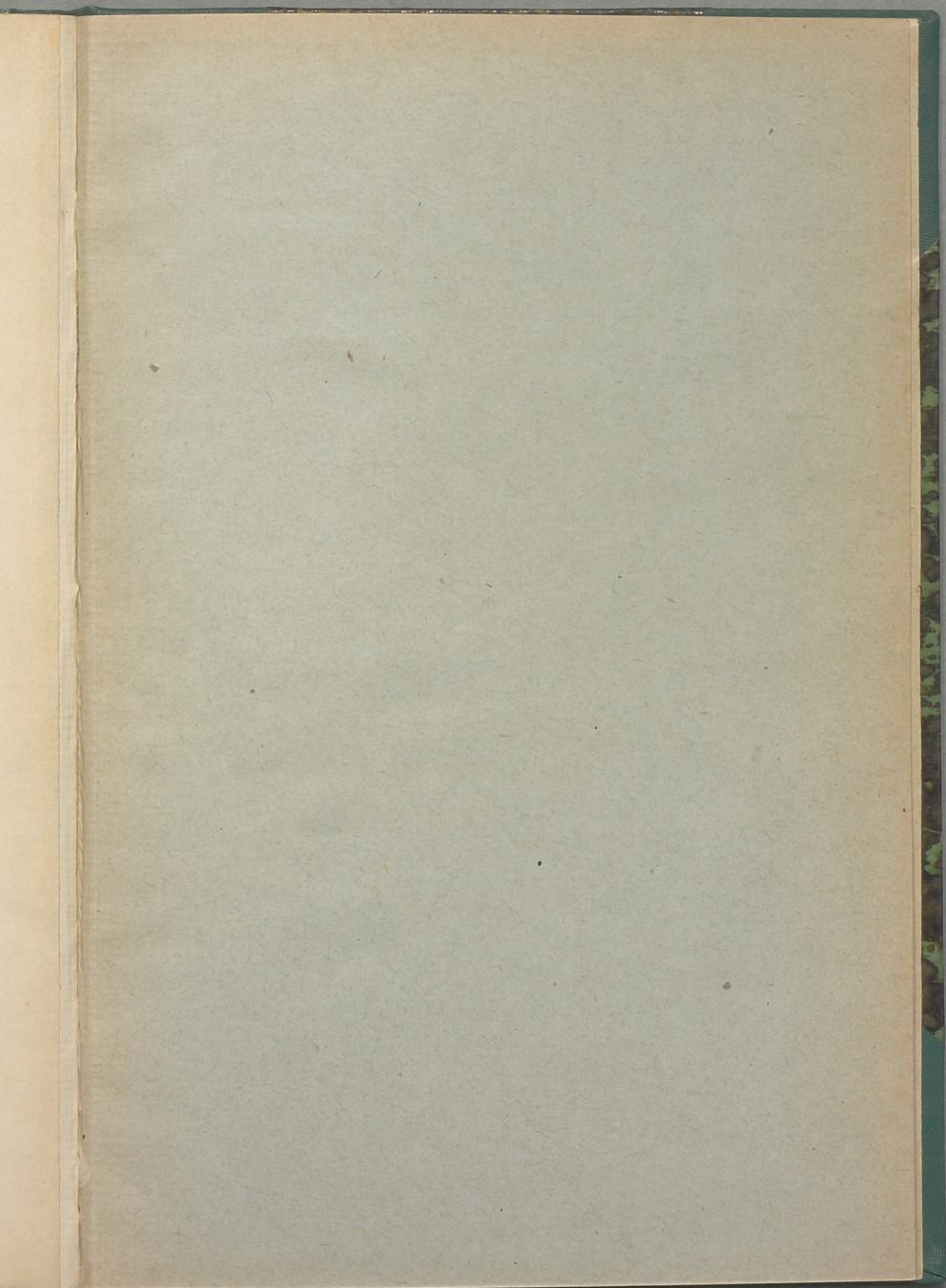

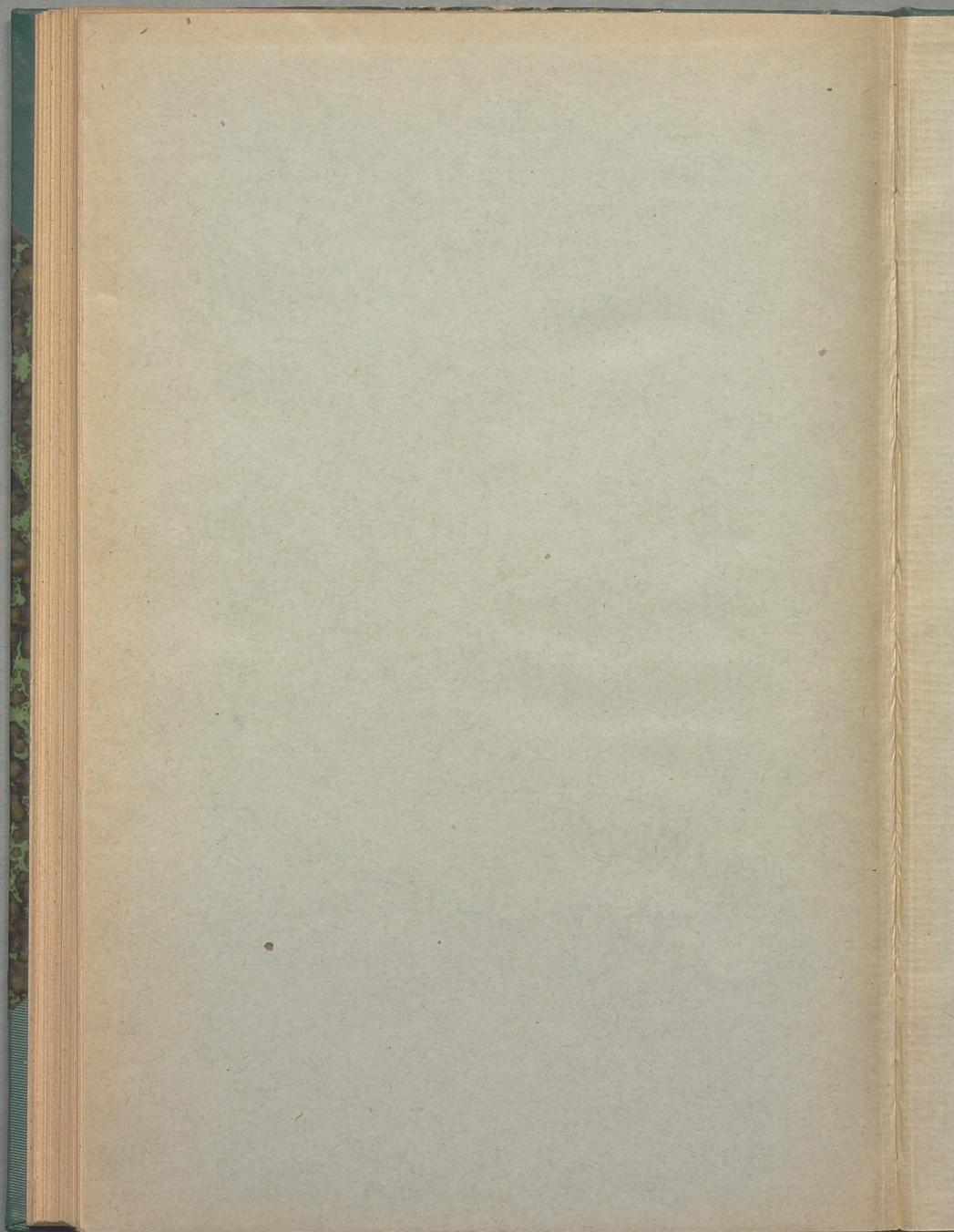

4: 75

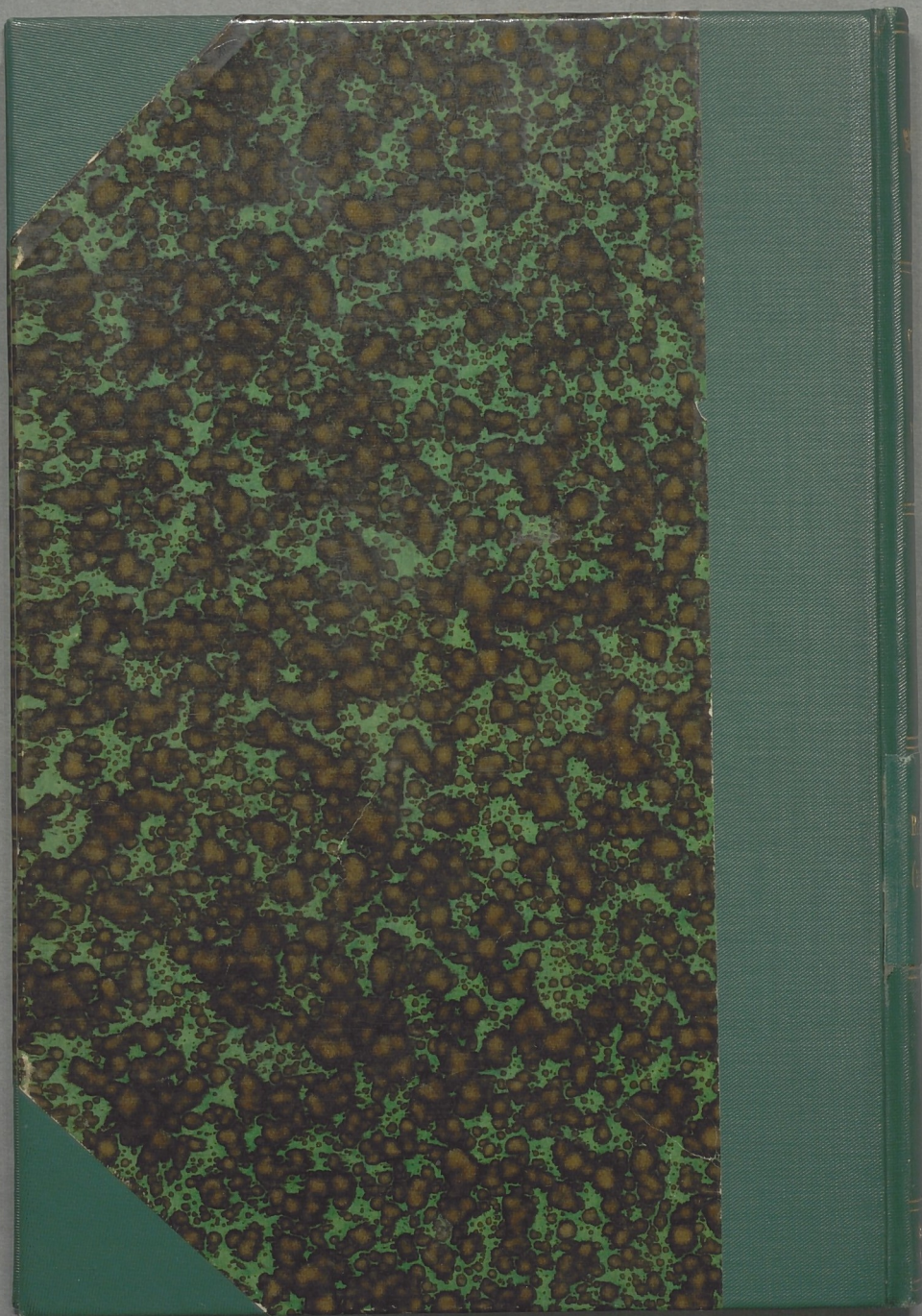

National Library
of Sweden

LÄSESALSLAN

60001000361775

www.books2ebooks.eu